Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 18 (1268) ♦ Вівторок, 30 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

І чужий досвід, і чужі помилки — Україні тепер усе корисне

Завершився візит делегації Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом до Литви.

«Ми залишилися задоволеними, — сказав О.Мороз журналістам по прибутті з Вільнюса, — ознайомилися з їхнім досвідом розбудови самостійної держави, а також, що теж корисно, із зробленими литовцями в цій справі помилками. Тепер намагатимемося уникнути їх у себе». Під час візиту члени делегації мали зустрічі з Головою Сейму Чеславасом Юршенасом, Президентом Альгірдасом Бразаускасом, Прем`єр-міністром Адольфасом Шлежявічусом. Олександр Мороз відзначив важливість відвідин українською делегацією Ігналінської АЕС, яка працює на реакторах «чорнобильського» типу. «Перебуваючи в Ігналіні, ми наче збоку подивилися на майбутнє нашої атомної енергетики», — сказав він.

(Закінчення на 2-й стор.).

Шахтарі страйкуватимуть до перемоги

Представники шахтарських колективів, профспілок і страйкових комітетів України на нараді в Донецьку ухвалили рішення розпочати з 1 лютого всеукраїнський безстроковий страйк протесту.

Як передає кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», учасники наради вирішили, що страйк буде припинено лише в разі виконання всіх вимог страйкарів, серед яких — погашення заборгованості у зарплаті в галузі, введення з 1 лютого в дію в повному обсязі Закону України «Про оплату праці».

Крім того, шахтарі вимагають припинити практику порушень галузевої тарифної угоди, а також внести до витратної частини Держбюджету України на 1996 рік кошти на державну підтримку вугільної промисловості.

Закон України

Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів з питань оподаткування підакцизних товарів

(Читайте на 5-й стор.).

Пісня буде поміж нас. А ми — з нею

Кажуть, принаймні укладачі легенд, що Всевишній наділив нас, українців, двома речами, котрими рідко який народ у сукупності може похвалитися: напрочуд родючими землями і неперевершеним талантом співу. Саме завдяки тому ми вижили, зберегли себе, не загубились у сизій пелені часу. Бо земля нас годувала і захищала від фізичної смерті, а пісня — від духовної.

Та пісня лише сьогодні вільно розправляє крила, ніби диво-птаха, випущена з клітки ідеологічних приписів і догм. Пісня тепер, в часи глибокої економічної кризи, можливо, найвиразніше репрезентує нашу культуру, бо більш-менш вчасно потрапляє і на робітничу околицю міста, і в студентський гуртожиток, і у віддалене село, чого не можуть поки що зробити книжка чи театр.

Віриться, що і пісенна панорама минулого року, яка протягом чотирьох січневих днів ожила на сцені столичного палацу «Україна», стане невдовзі доступна — через радіо і телебачення — для масового шанувальника популярної пісні. Бо у «Пісенному вернісажі-95» взяли участь понад сто виконавців. Як доволі популярних, так і зовсім незнайомих для широкої публіки. Та й серед пісень, які ми почули, є немало таких, які вже сподобались-полюбилися слухачам, чи не щодня лунають в ефірі. А переможцями «Вернісажу...» авторитетне журі назвало співачок Таїсію Повалій та Ірину Білик, співачку і композитора Марію Шалайкевич та поета Миколу Сингаївського. Усіх їх нагороджено кришталевими кубками.

На заключному концерті фестивалю був присутній Президент України Л. Кучма з дружиною.

Отже, пісня знову буде поміж нас!

На знімках: голова журі фестивалю Василь Зінкевич вручає кришталевий кубок Ірині Білик; співає Таїсія Повалій.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Не побудувати майбутнього, помщаючись минулому

Українська делегація, повернувшись із сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, здавалося, привезла із собою дух дебатів і суперечок, які точилися в Страсбурзькому Палаці Європи під час розгляду заявки Російської Федерації на її прийняття до цієї авторитетної міжнародної організації. Протягом чотирьох років вона чекала на цю подію. Торік Рада Європи відхилила її у зв'язку з подіями в Чечні.

І от минулого тижня вирішальний момент настав. У разі, коли б розгляд питання відсунули ще на якийсь термін, Росія, як повідомляли деякі газети, мала намір відмовитися від членства в Раді Європи. Та проблему розв'язали позитивно: ПАРЄ рекомендувала Комітетові міністрів прийняти цю державу до РЄ. «За» проголосували 164 парламентарії, «проти» — 35, утрималися —15. Четверо з дванадцяти українських депутатів теж не підтримали росіян.

(Закінчення на 4-й стор.).

На кримському олімпі грядуть зміни

Голова ВР Криму Євген Супрунюк, згідно з дорученням, даним йому кримським парламентом, призначив виконувачем обов'язків прем'єр-міністра уряду Автономної Республіки Крим віце-прем'єра уряду Аркадія Демиденка. Це рішення чинне до 1 березня. До цього часу Є. Супрунюк повинен узгодити кандидатуру прем'єр-міністра уряду АРК з Президентом України і запропонувати її кримським парламентаріям для затвердження. Окрім кандидатури А. Демиденка, ВР Криму розглядає можливі до затвердження на цій посаді ще п'ять кандидатів.

У номер

Заява депутатської групи «Центр» Верховної Ради України

Як відомо, 10 листопада 1994 року Верховна Рада України ухвалила постанову про склад Конституційної комісії як комісії спільної, загальнодержавної, яка представляє позиції рівноправно Верховної Ради України і Президента України. Її головне завдання — якнайшвидше підготувати проект Конституції України і подати його на розгляд Верховної Ради, бо відсутність Конституції, яка відповідала б новим реаліям буття України, посилює суперечності між законодавчою і виконавчою владами, гальмує проведення політичних та економічних реформ, не забезпечує створення правових механізмів для стабілізації в суспільстві. Відомо, що за рішенням Конституційної комісії в основу остаточного варіанта проекту нової Конституції України покладено проект Конституції України від 26 жовтня 1993 року. Було чітко визначено саму процедуру підготовки нового проекту Конституції, і лише Конституційній комісії доручено готувати цей проект на розгляд Верховної Ради. Всі політичні партії України мали можливість подати розроблені ними проекти нової Конституції на розгляд Конституційної комісії. Для цього за спільним рішенням співголів Конституційної комісії було утворено робочу групу з провідних учених-правознавців, які мали розглянути ці проекти, уважно їх проаналізувати, врахувати пропозиції політичних партій, депутатських груп і фракцій, громадських організацій і завершити підготовку остаточного проекту Конституції України.

Депутатська група «Центр» вважає, що для забезпечення процесу якнайшвидшого прийняття нової Конституції Верховна Рада має зосередити свою увагу виняткoво на розгляді проекту Конституції України, розробленого Конституційною комісією. Розгляд інших, альтернативних, проектів нової Конституції в період завершення роботи Конституційної комісії призведе до нового політичного протистояння в стінах парламенту, стримає процес прийняття нової Конституції, а отже, загальмує проведення політичних та економічних реформ, які вкрай потрібні сьогодні нашій державі.

Депутатська група «Центр» закликає депутатські групи і фракції, всіх народних депутатів України зосередити увагу на проекті нової Конституції, що його розробляє Конституційна комісія, і зробити все від них залежне для прийняття нової Конституції України Верховною Радою.

Михайло СИРОТА,
народний депутат України,
керівник депутатської групи «Центр».

Відбулися збори Асоціації міст України, яка об'єднує майже 80 міст нашої держави. Учасники зборів свою увагу зосередили на питаннях розширення самоврядування як основного інституту залучення громадян до управління державою, обговорили і запропонували доповнення до розділу самоврядування проекту нової Конституції України, прийняли ряд звернень і заяв.

Заява Асоціації міст України

Знаменно, що вступ нашої держави до Ради Європи збігся із десятирічним ювілеєм підписання у Страсбурзі Європейської Хартії про місцеве самоврядування. В основі цього історичного документа невід'ємне право громадян через самоврядування зміцнювати демократію в управлінні державою.

Виходячи з того, що захист і зміцнення місцевого самоврядування у різних європейських країнах, як зазначено у Хартії, є значним внеском у побудову Європи і грунтується на принципах демократії й децентралізації влади, ми закликаємо всі політичні сили, громадськість, звертаємося до Верховної Ради й Президента України підтримати нашу ініціативу і прискорити підписання Україною Європейської Хартії про місцеве самоврядування.

Зі свого боку, Асоціація міст України використає свій вплив і авторитет для прискорення процесу приєднання України до співтовариства держав, що підписали цей історичний документ.

Прийнято загальними зборами Асоціації міст України 26 січня 1996 року.

Від депутатської фракції «Селянська партія України» Верховної Ради України

З глибоким сумом сприйнято в депутатській фракції звістку про раптову смерть народного депутата України Михайла Васильовича Заборного.

Його яскраве життя було присвячене розбудові незалежної України. Він пішов від нас сповнений творчих сил, організаторських здібностей, великих планів щодо відродження в нових сучасних умовах українського села, всього агропромислового комплексу нашої держави.

Ми збережемо світлу пам'ять про Михайла Васильовича — людину душевної щедрості, патріота і громадянина. Висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

І чужий досвід, і чужі помилки — Україні тепер усе корисне

(Початок на 1-й стор.).

Під час зустрічей з керівництвом Литовської Республіки було обговорено перспективи реалізації обопільних інтересів у зовнішньополітичній сфері. А перспективи є, бо Литва й Україна підтримують одна одну в інтеграції до європейських політичних, господарських, оборонних структур. Виступаючи в литовському Сеймі, Олександр Мороз щиро подякував литовським парламентаріям за підтримку, яку вони надали Україні під час вступу до Ради Європи.

За словами Олександра Мороза, візит сприяв і встановленню міцніших міжпарламентських зв'язків. Підписано, зокрема, Меморандум про співробітництво Верховної Ради України і Сейму Литви, тепер лишається конкретно співпрацювати комісіям та комітетам законодавчих органів двох країн.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

П'ЯТА СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ: ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

Після дводенного і всебічного обговорення проекту Закону про Державний бюджет України на 1996 рік, яке відбулося минулого пленарного тижня і в якому взяли участь майже сімдесят народних депутатів, практично увесь новий сесійний тиждень відведений роботі в комісіях. Тільки 23 січня перша половина робочого дня пройшла в пленарному режимі.

Відкриваючи ранкове засідання, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз вирішив дещо повернути в минуле увагу народних депутатів і слухачів і, звичайно, працівників преси і зробити усний коментар до деякої інформації з приводу роботи Верховної Ради над бюджетом. Він, зокрема, наголосив, що ця робота йде і йтиме далі у повній відповідності з Законом «Про бюджетну систему» і Законом, який називається Регламентом. І після доопрацювання бюджетного законопроекту в комісіях, які цим і займалися, наступного тижня, передбачено його розгляд у першому читанні. А в тому, що проект Закону подано Кабінетом міністрів пізніше, ніж належало, не вина Верховної Ради. Розглядатиме вона бюджет дуже ретельно, і це нехай нікого не дивує.

І ті питання, що потрапили до порядку денного нинішнього ранкового засідання, теж, відчувалося, глибоко осмислювалися депутатським корпусом. Це стосується і визнання повноважень народних депутатів України, обраних у грудні 1995 року, яке відбулося в атмосфері серйозних критичних оцінок і ходу виборів, і роботи Центральної виборчої комісії. Не вийшли народні депутати на прийняття постанови щодо зауважень Президента України до Закону «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі», а доручили Комісії з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села за участі зацікавлених сторін підготувати проект нової постанови до 30 січня ц. р.

Гостро проходило обговорення питання щодо погашення заборгованості Державного бюджету України за 1995 рік у заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших грошових виплатах населенню. В прийнятій постанові Кабінету міністрів зазначено здійснити це погашення до 15 лютого. А в постанові щодо інформації уряду про заходи для компенсації громадянам України витрат, пов'язаних з підвищенням житлово-комунальних послуг, за електроенергію та інші енергоносії, є такі конкретні і надзвичайно важливі для громадян положення:

Кабінетові міністрів, місцевим органам влади не допускати дій відповідних підприємств і організацій з відключення житлових приміщень від енерго-, тепло- і газопостачання та спроб виселення із житла мешкаців у разі несплати ними плати за житлово-комунальні послуги у зв'язку з невиплатою квартиронаймачам заробітної плати або пенсії;

Кабінету міністрів України до 1 лютого підготувати пропозиції щодо механізму надання органам державної виконавчої влади субсидій на пільгову оплату твердого палива по 2,5 тонни на сім'ю за рахунок коштів державного бюджету.

Комісії з питань соціальної політики та праці доручено до 1 березня внести на розгляд Верховної Ради проекти постанов про введення в дію в повному обсязі законів України «Про оплату праці» і «Про пенсійне забезпечення громадян України».

Після пленарного засідання народні депутати приступили до роботи в комісіях, де найголовнішою їх турботою на весь тиждень є опрацювання законопроекту про Державний бюджет України на 1996 рік.

Прес-служба Верховної Ради України.

НА МИНУЛОМУ тижні в постійних комісіях Верховної Ради розглянуто питання:

Узагальнення, узгодження та доопрацювання пропозицій та зауважень до проекту Державного бюджету України на 1996 рік в більшості комісій.

Про проект Концепції державної регіональної економічної політики України.

Про проект Концепції державної промислової політики України.

Про проект Концепції формування науки в Україні.

Про Концепції Закону України «Про статус наукового працівника».

Про проект Програми структурної перебудови економіки України (концептуальний варіант).

Про стан українсько-румунських відносин.

Про проект Закону про внесення доповнень і змін до Закону України «Про прокуратуру».

Про проект Закону України «Про Кабінет Міністрів України», внесений народним депутатом України Гармашем Л. І.

Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве регіональне самоврядування».

Про проект Закону України «Про творчих працівників та творчі спілки професійних діячів культури та мистецтва».

Про проект Закону України «Про рекламу» (розгляд додатку до порівняльної таблиці).

Про пропозиції і зауваження до проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Інформація про підготовку звіту Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Про статут журналу Верховної Ради України «Віче».

Про стан дотримання законності при розгляді арбітражними судами справ за позовами прокурорів.

Про порушення норм процесуального законодавства посадовими особами Вищого Арбітражного Суду.

Про наслідки роботи наради генеральних прокурорів СНД.

Про проект Закону України про внесення доповнень до ст.4 Закону України «Про підприємство» (щодо наркотичних засобів).

Про зауваження та пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю».

Про проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні», внесений народним депутатом України Семенюк В. П.

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про аудиторську діяльність».

Про інформацію Міністерства охорони здоров'я України про хід виконання Постанови Верховної Ради України від 23 березня 1995 року «Про стан забезпечення населення України лікарськими засобами».

Про проект Закону України про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про гарантії прав громадян у галузі пенсійного забезпечення.

Про проект Закону України про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про оплату праці».

Про пропозиції Міністерства України у справах молоді і спорту щодо внесення доповнень до статті 188 КЗпП.

Про проект Закону України про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про трудову діяльність і соціальний захист громадян України та Республіки Білорусь, які працюють за межами своїх держав.

Про проект Закону України про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Вірменія про трудову діяльність і соціальний захист громадян України та Республіки Вірменія, які працюють за межами своїх держав.

Про проект Закону України «Про державну підтримку малого підприємництва».

Нова редакція про проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про банкрутство».

Про проект Закону України «Про недобросовісну конкуренцію» (друге читання).

Пропозиції Комісії з питань оборони і державної безпеки щодо фінансування розробки та закупівлі озброєння та військової техніки.

Про звернення до Верховної Ради України учасників семінару «Розвиток цивільного суспільства» у питанні зміни строків покарання жінкам, засудженим за господарчі злочини. Про доцільність встановлення кримінальної відповідальності за незаконний обіг бюджетних коштів та інші питання.

SOS!

Біля Чорного моря — льодове побоїще!

СКАЗАТИ, що нині Одеса нагадує суцільну величезну ковзанку — означає ще нічого не сказати. Бо ковзанка передбачає все-таки більш-менш рівну поверхню льоду, до якої ще можна якось призвичаїтися, а тут вулиці й тротуари у нескінченних вибоїнах, хоч як пильнуй — все одно не вбережешся, десь таки посковзнешся, гепнешся. Не кожному, особливо з людей старшого віку, вдається після цього самому підвестися. Медики б'ють на сполох: десятки, сотні одеситів щодня потребують їхньої допомоги після отих вимушених «трюків». Люди ламають руки, ноги, ребра, потрапляють до лікарень із серйозними ушкодженнями хребта, струсом мозку... І така ситуація — уже протягом кількох тижнів.

Не сказати, що міські власті того не бачать. Міськвиконком навіть назвав ситуацію надзвичайною і закликав колективи підприємств та організацій, мешканців міста вийти на вулиці з відповідним причандаллям, щоб зчистити з тротуарів отой льодовий панцир, покласти край льодовому побоїщу. Та заклики, на жаль, почули далеко не всі. Навіть на центральній вулиці міста — Пушкінській, що веде до міськвиконкому, лиш навпроти поодиноких організацій, кафе-барів, магазинів їхні колективи спромоглися розчистити метровий тротуар. Тепер тут отаке собі черезсмужжя: більш-менш безпечний п'ятачок, а за ним — сто-двісті метрів карколомної ковзанки, на тих п'ятачках люди перепочивають перед черговим небезпечним марш-кидком. А на вулицях, куди начальство не заглядає, й отаких «зручностей» катма — там суцільний льодовий панцир.

Раз по раз хтось із відповідальних осіб міськвиконкому продовжує закликати по радіо, телебаченню, через газети: люди, наведімо, нарешті, порядок. Нещодавно перший заступник голови виконкому Анатолій Ворохаєв, з'явившись на екранах телевізорів, навіть зачитав один з пунктів договору властей з орендарями нежитлових приміщень, де записано, що ті зобов'язані утримувати в належному стані прилеглу територію. Віце-мер пригрозив: за невиконання цього пункту будемо скасовувати угоди на оренду. Думаєте, в наступні дні щось змінилося? Тим часом у виконкому таки є права й можливості, щоб вплинути на ситуацію: і в стосунках з підприємствами та організаціями від умовлянь перейти до дій, і через ЖЕКи, двірників підняти людей на розчищення міста від льоду. І до старшокласників, студентів, військовослужбовців по підмогу звернутися.

Покладати всю вину на міськвиконком, однак, не варто. Бо споглядальну позицію зайняла й облдержадміністрація, її численні в місті служби, інші, не підпорядковані міськвиконкомові організації. Величезна неприступна ковзанка сповила, скажімо, будинок Федерації профспілок на Куликовому полі. Лиш кількаметрову доріжку від місця, де зупиняються автомобілі високого начальства, й до входу до приміщення спромоглися розчистити біля штабу Одеського військового округу, а обабіч — сам біс ногу зламає. Та й до обох приміщень облдержадміністрації — на проспекті Шевченка та на вулиці Канатній — не підступитися... А може, все оте комусь на руку, — щоб люди хоч якийсь час, до настання весни, поменше начальству своїми скаргами на різні негаразди докучали? Адже не кожен насмілюється долати оті льодові «смуги перешкод».

Та є ж іще у людей, відомо, інші нагальні потреби: кому на роботу, кому до магазину, кому на навчання треба. Тож доводиться ризикувати — здоров'ям, життям.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

ВІД ПЕНСІЇ ДО ПЕНСІЇ — без транспорту, зв'язку і грошей

Як ся маєте!

У ПЕРЕЧИНСЬКОМУ районі статус гірського населеного пункту одержали тільки семеро сіл, п'ятеро з яких розташовані за 30 кілометрів від райцентру. А от дістатись автобусом можна лише до одного — Туричків. І не в останню чергу тому, що тут мешкають водії рейсових автобусів Ужгородського АТП. З рештою сіл (Вільшанки, Липовець, Лумшори та Лікіцари) транспортного сполучення немає. А це — п'ять-вісім кілометрів від Туричків!

Раніше мешканців названих сіл в основному забезпечував роботою колгосп «Верховина». Сьогодні з 1200 чоловік «спискового складу» тут щодня працюють менше 100: виготовляють дерев'яну тару. Частина водіїв, трактористів, тваринників зайнята заготівлею берези ни для віників. Але сім'ю за це не прогодуєш. Тому багато хто змушений возити на ринки Ужгорода вироблені на власному обійсті молоко, сир, сметану, картоплю. А це значить — встати о третій годині ранку, здоїти корову і подолати пішки 7 «кеме», аби не спізнитися на перший автобус.

— А якщо комусь терміново потрібно, скажімо, до лікарні? — цікавлюсь у депутата Вільшинської сільської Ради Марії Мовкар.

— Просимо допомогти когось із власників чотирьох наявних у селі індивідуальних авто або ж звозимо хворих до Туричків на возі чи санях, — розповідає Марія Михайлівна. — Не краще з транспортом і в інших селах. Прикро, але жоден з нас не відчув поки що поліпшення від прийнятого Верховною Радою закону про стасус гірських сіл. Навіть пенсіонерам, а їх у наших селах близько 400, не виплачується гарантований 20-відсотковий додаток до пенсії. Хоча в інших районах це роблять ще з листопада минулого року.

У жахливому стані перебуває дорога до Вільшинок. На одній ділянці шляху став ся обвал, і тепер від коліс автомашини до краю дороги залишається не більше 20 сантиметрів. Так і до серйозної біди недалеко. Дорогу ремонтують третій рік, та результатів не видно.

Майже щодня на 4 години відключають у селах електроенергію. Існує графік цього невідворотного процесу. Але його, за словами селян, не дотримуються. Можуть «вирубити» світло і на цілий день. Коли ж немає електроенергії, не працює й телефонний зв"язок. Правда, у тих же Вільшинках на 600 жителів телефонних апаратів аж три: у сільській Раді, школі та медпункті. Проте телефони ці часто мовчать і за наявності світла.

Кореспонденцію по селах розносять тричі на тиждень. До речі, завідуюча сільським відділенням зв'язку Катерина Кашка щодня теж долає 14 кілометрів: живе в Лумшорах. Приємно був вражений тим, що побачив на пошті стос останнього номера «Голосу України», інших видань не було.

— Газета має попит, тому й замовила тільки її, — пояснює Катерина Павлівна. — Розносячи пенсію, прихоплюю із собою десяток примірників. Беруть люди...

Скрутне фінансове становище примусило відділення зв'язку взятися за реалізацію різних товарів ширвжитку: від кросівок до біжутерії. У разі потреби виручають навіть працівників сусідньої крамниці — продають хліб.

Як позитивне Катерина Павлівна відзначає стабільність у виплаті пенсій: не було жодного випадку, аби літні люди два рази на місяць не одержали грошей. Щоправда, суми...

— Більшість із нас, — розповідає пенсіонерка Олена Король, що саме навідалась поцікавитись, коли привезуть із райцентру гроші, — ледве зводить кінці з кінцями. Мільйонна пенсія та плюс стільки ж доплати — хіба можна прожити на ці кошти?

Ось так, не дуже весело, живуть від пенсії до пенсії горяни.

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Здоров'я

Трагедія чи злочин?

До цього часу загадкою залишається хвороба чернівецьких дітей, що спіткала їх восени 1988 року. Малюки почали лисіти, на очах втрачати здоров'я.

Можновладці та чиновники від медицини, члени наспіх створеної урядової комісії всіляко приховували найменші відомості про її діяльність.

Щоправда, знайшлася в Чернівцях мужня людина, лідер місцевого осередку громадської організації «Зелене відродження Буковини» Віктор Фреліх, який, попри заборони та погрози, повів розслідування причин появи алопеції. Він зібрав багато свідчень постраждалих, документів з різних відомств. Але в розпалі пошукової роботи раптово пішов із життя за загадкових обставин.

І ось обласна держадміністрація ухвалила видати документальний збірник «Екологічна хвороба чернівецьких дітей». До нього ввійдуть і матеріали, зібрані ентузіастом Віктором Фреліхом. До роботи над книгою залучено спеціалістів чернівецьких вузів, які брали участь в гасінні вогнища страшної хвороби.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Караул!

Триста тисяч томів — в макулатуру

Уночі в головному корпусі Луганського педінституту розірвалися частково замерзлі труби опалення. Вода залила книгосховище. Близько 300 тисяч томів або вже непридатні, або під загрозою стати макулатурою. Десять-п'ятнадцять тисяч томів взяли додому на просушування співробітники вузу. Решта лежить в інституті, в неопалюваних приміщеннях, і встигла покритися крижаним панцирем.

Втім, у вугільному краю мерзнуть не тільки книги. Не опалюється навчальний корпус і 5 гуртожитків, у яких проживають 2,5 тисячі студентів.

Пошук винних, які припинили подачу тепла, триває. Мороз у стінах вузу міцнішає.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Які новини!

Академікам завжди у нас дорога...

У Житомирі на пропозицію молодих викладачів місцевої агроекологічної академії створено Поліську молодіжну академію наук. Обласне управління у справах молоді і спорту виділило для здійснення цієї ідеї невеликі кошти, розщедрилося на телефонний апарат. У планах академії — проведення наукових конференцій, допомога в оформленні заявок на патенти тощо. Ініціатори сподіваються переконати практиків, що вкладати гроші в інтелект — вигідно і перспективно. До речі, молодіжна академія матиме власний «Вісник». Матеріали першого номера видання вже готові до друку.

Житомир.

Олексій КАВУН.

Фотофакт

Служба «09» вас слухає...

Вінничани одними з перших в Україні запровади у телефонній довідковій службі комп'ютери.

Надбанням стали довідники, якими протягом десятиріч користувалися телефоністки міської служби «09». На заміну їм прийшла сучасна техніка — персональні комп'ютери. Зараз телефоністка натиском кількох клавіш здобуває потрібну інформацію. Швидко і просто, з мінімумом напруження. І це тоді, коли кожна «телефонна дама» надає щодня в середньому тисячу довідок. Нова техніка покращує також якість отриманої інформації.

На знімку: комп'ютерний зал служби «09».

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Хроніка. Факти. Події

● *Брюссель*

Хто хоче до НАТО? Поспішай

НАТО розпочинає черговий етап «еволюційного процесу» свого розширення на Схід, та поки що, як і раніше, не ясно, коли і які з країн Центральної та Східної Європи можуть стати новими членами блоку. Вчора посли всіх 27 країн-партнерів, включаючи Росію, зібралися на інформаційній нараді. Як повідомив журналістів високопоставлений представник НАТО, там буде оголошено про рішення Ради НАТО розпочати не пізніше квітня індивідуальні консультації з тими, хто бажає приєднатися до західного воєнно-політичного союзу.

Спочатку — мир, потім — грошики

Європейський Союз пов'язує свою економічну допомогу Боснії та Герцеговині з виконанням дейтонських домовленостей. Ханс ван ден Брук, член Європейської Комісії, відповідальний за зовнішню політику під час свого візиту до Сараєва, нагадав керівникам мусульманського уряду Боснії, що ЄС надає на найближчі чотири роки 1,2 млрд. доларів для відбудови країни. Але при цьому, як відзначено в розповсюдженому в Брюсселі комюніке, «допомогу ЄС надаватимуть за умови виконання дейтонських угод, дотримання прав людини і повного співробітництва з Міжнародним судом в Гаазі».

● *Варшава*

Президента також хочуть усунути

Під звуки вибухів відбулася у Варшаві антиурядова демонстрація, організована правими політичними угрупованнями. Кілька сотень учасників цієї маніфестації, що пройшла під антикомуністичними гаслами, закидали вибуховими пакетами Президентський палац в старовинній частині міста. Відбувся також мітинг, на якому висували вимоги щодо «оголошення поза законом» правлячого Союзу демократичних лівих сил, заклики до усунення Президента країни Олександра Кваснєвського.

● *Вашингтон*

Прощавай, зброє?

Президент США Білл Клінтон привітав ратифікацію сенатом американського конгресу Договору СНО-2. «Це означає, що, коли Росія піде вслід за нами, ми скоротимо наші ядерні арсенали більш як на дві третини порівняно з піком, досягнутим у період «холодної війни», — заявив він.

● *Токіо*

Знову буде вибух

Найближчими днями Франція проведе нове, шосте числом у поточній серії, випробування ядерної зброї на атолі Муруроа, повідомила газета «Токіо сімбун» з посиланням на Міністерство закордонних справ Японії. Коли це відбудеться, Японія відразу ж подасть Парижу протест.

НЕ ПОБУДУВАТИ МАЙБУТНЬОГО, ПОМЩАЮЧИСЬ МИНУЛОМУ

(Початок на 1-й стор.).

Журналісти, які приїхали на прес-конференцію в аеропорт Бориспіль, не чекали від неї якихось несподіванок чи сенсацій. Але з'ясувалося, що наші депутати переймаються проблемами Росії не менше, а може, й більше, ніж росіяни. Бо монолітності в делегації, на яку дехто наївно розраховував, і не передбачалося. Більше того, дебати між депутатами спалахнули вже тоді, коли вони вже були вичерпані. Глава української парламентської делегації дипломатичний Борис Олійник назвав це нашим особливим респектом, вікторіанським стилем, завваживши, проте, що загалом це нормальна робота.

На запитання кореспондента «Голосу України», чи була вироблена позиція України щодо прийняття Росії до Ради Європи, Борис Олійник відповів, що українська делегація, як і ПАРЄ, будується за фракційним принципом і кожен депутат голосував так, як вирішила його фракція, і жодних установок їй ніхто давати не може. Фракція об'єднаних лівих — вісім депутатів — одноголосно постановила: підтримати заявку Росії. Інші фракції мали іншу точку зору, як і належить у парламенті.

Двоє наших депутатів — В'ячеслав Чорновіл і Богдан Ярошинський — голосували проти прийняття цієї країни до Ради Європи. Чому?

— Ми голосували не так проти вступу Росії до Ради Європи, — пояснив В'ячеслав Чорновіл, — як за його відстрочку — до мирного розв'язання проблеми Чечні. Група демократичних консерваторів, до яких належу і я, запропонувала дати можливість російському уряду навести лад у власному домі.

Складніше було зрозуміти народного депутата і міністра юстиції Сергія Головатого, який під час голосування утримався (до речі, таку саму позицію має і Володимир Стретович). На дещо уїдливе запитання кореспондента Українських телевізійних новин Василя Климчука, чи не з'явилося у пана міністра друге «я»? — відповів, що, з одного боку, був би радий, якби Росія стала членом Ради Європи. Але оскільки вона вбиває людей у Чечні, то він, як людина, не міг за це проголосувати. Проте пан Головатий ще й член уряду України, тому не міг голосувати проти, щоб його не звинуватили, ніби він шкодить своєму урядові й Президенту у відносинах з Росією. Тому пан Головатий утримався і вважає такий вихід позитивним і для уряду, і для нього.

Цікаво, що депутати, які не підтримали заявку Росії, постійно підкреслювали, ніби на парламентаріїв європейських країн чинили тиск їхні уряди. Тому деякі, як стверджують Сергій Головатий і В'ячеслав Чорновіл, навіть не брали участі в голосуванні, щоб не чинити всупереч власним переконанням.

Куди більш виваженою мені здалася позиція групи депутатів, які підтримали Росію, висловлена Іваном Чижем:

— Ми керувалися державними інтересами. Відмежуватися від Росії політично завісою означало б — оголосити холодну війну. Ми проти цього.

Та й Борис Олійник з притаманною йому розсудливістю зауважив:

— Я б не хотів, щоб з Півночі повіяло айсбергами. Нам треба прагнути клімату хоча б помірно- континентального.

І ще досить цікаве спостереження депутата Геннадія Самохвалова: не підтримали Росію в основному парламентарії країн колишнього соціалістичного табору...

Так, наша минула історія час від часу нагадує про себе не найкращими спогадами. Але ж, помщаючись минулому, майбутнього не побудувати.

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімку: під час прес-конференції.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Дружба дружбою, а тютюнець — окремо

на таких засадах вирішується питання взаємовизнання прав власності між Україною та Молдовою

Проблема

ГОЛОВА парламенту Молдови Петру Лучинський назвав це питання проблемою в україно-молдовських відносинах.

Наших сусідів можна зрозуміти: вони претендують стати власниками приблизно 200 об'єктів, розташованих в Україні, серед яких — 3 виноробні заводи, 10 залізничних станцій, 170 баз відпочинку в Одеській області тощо. Але позиція української сторони викликає у Молдови невдоволення і занепокоєння.

— Нами здійснено аналіз переліку об'єктів, які, на думку молдовської сторони, можуть стати її власністю, — говорить директор департаменту міждержавних майнових відносин і власності за кордоном Фонду держмайна України Олександр Бобровников. — І ми вважаємо, що багато з того переліку можна вилучити: залізничні станції, об'єкти, збудовані на кошти союзного бюджету, та деякі інші. Також гадаю, що під час розгляду документів, які подасть молдовська сторона, з'ясується, що багато дечого є спільною власністю. Тобто реальний список виявиться значно меншим...

На відміну від Молдови, Україна, за словами Олександра Бобровникова, претендує на незначну власність в Молдові: це, здебільшого, споруди електро- і водопостачання: Зокрема, Білгород-Дністровської зрошувальної системи (насосна станція, канал), які створювали для забезпечення водою і зрошення як частини Молдови, так і Одеської області.

Міжурядову угоду про взаємовизнання прав і регулювання відносин власності було підписано ще в листопаді 1994 року. Незабаром її ратифікував молдовський парламент, але досі цього не зробила Верховна Рада України. Причому видимих причин для цього, здається, не існує, і таку затримку можна пояснити хіба що прагненням України прискорити демаркацію та делімітацію спільного кордону, що в значній мірі залежить від Молдови. Але очевидно, що суть проблеми не в затримці ратифікації, а в самому змісті угоди.

А зміст цілком влаштовує Україну. І тому позиція Молдови трохи суперечлива: наполягаючи на якнайшвидшій ратифікації угоди ВР України, Молдова, водночас, незгодна з деякими положеннями документа. «Україна за першопочатковую умову визнання права власності ставить джерело фінансування будівництва об'єкта, — говорить міністр у справах приватизації та управління державним майном Чеслав Чебану, — а ми вважаємо, що головне — на чиєму балансі він перебував на момент розпаду Союзу». Таке міркування міністра суперечить статті 4 угоди. Але до цієї статті в Молдови є й прямі претензії: «Ми вважаємо за доцільне зміну 4-ї статті, в якій можна було б передбачити гарантії для надання у тривале користування земельних ділянок для об'єктів соціальної сфери та молдовських баз відпочинку», — говорить Чеслав Чебану. До речі, щодо землі, то Молдова має досить справедливі претензії до деяких українських органів місцевої влади. За словами Ч.Чебану, у багатьох випадках там, де є молдовські об'єкти, місцева влада вольовим рішенням передає їхню землю іншим підприємствам. І виходить, що молдовська сторона змушена або зносити, скажімо, базу відпочинку, або домовлятися з тими, кому віддано землю. А тому слушною видається думка міністра, що влада могла б почекати, коли визначиться власник об'єкта.

А власник може бути визначений лише після ратифікації угоди ВР України. Тільки тоді розпочнеться процес взаємовизнання прав власності, а поки що Фонд держмайна проводить підготовчу роботу і на щось більше повноважень не має. Втім вже зараз можна передбачити, що, незважаючи на гарні двосторонні стосунки, якихось поступок чи широких щедрих жестів з боку України очікувати навряд чи варто: її позиція міцна й аргументована. Хоча... «Я сподіваюся, що у якихось питаннях піде на компроміс українська сторона, у якихось — ми», — сказав Чеслав Чебану.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Китайський «план» — гороскоп для Тайваню

ГАЗЕТА «Нью-Йорк таймс» надрукувала днями сенсаційну статтю про те, що Китай розробив план завдання ударів по Тайваню. Матеріал викликав справжній скандал...

Спершу про позицію газети. Вона вважає, що пекінські лідери попередили про існування плану адміністрацію президента США, — повідомляє ІТАР-ТАРС.

«Коли ж початок війни?» — запитає здивований читач. Цілком імовірно, відповідає «Нью-Йорк таймс», після березневих президентських виборів на Тайвані. Якщо «новачок» «поводитиметься негарно», то Пекін відправить йому «привітання» ракетою. Нагадувати таким чином про себе Китай готовий кожні тридцять діб.

На новину одразу відізвалися американські експерти. Вони в один голос запевнили, що Китай навряд чи перебуває на межі війни з Тайванем. Але прислухатися до погроз таки варто.

Спеціалісти вважають, що насправді Пекін хоче тільки змусити «неслухняну» провінцію припинити домагатися міжнародного визнання. Щирість же китайських керівників, з якою вони сказали Вашингтону про план, пояснюється просто. Пекін не боїться американського військового втручання у його справи, оскільки, за його словами, «лідерам США важливіший Лос-Анжелес, аніж Тайвань».

Якою ж була реакція «пекінської мішені»? Влада закликала населення зберігати спокій і витримку. «Спокій, тільки спокій, — говорили керівники. — Вірте у наші сили. Ми зуміємо захистити себе».

У той же час, Білий дім не має ніяких підтверджень існування плану. Пекін також заперечує підготовку до ракетних ударів по Тайваню. Представник китайського МЗС вважає статтю у газеті «Нью-Йорк таймс» цілком безпідставною.

Кому вірити? Чи справді Пекін так серйозно просунувся у своїй «внутрішній» політиці, чи мова йде лише про газетну вигадку? Невідомо. Зрозуміло тільки одне — останнє слово в цій історії ще не сказане.

Маленький поштарик працює в стінах Швейцарського політехнічного інституту. Доставляє листи, роздає посилки, але робить усе мовчки, не говорячи нікому жодного слова. Бо він — робот, створений Ейнаром Нільсеном (на знімку). Науковець справедливо припускає, що це прообраз майбутнього технічного оснащення поштово-експедиційної служби.

Фото Кейстон— ІТАР-ТАРС.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів з питань оподаткування підакцизних товарів

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про деякі питання оподаткування підакцизних товарів» Верховна Рада України **постановляє:**

Визнати такими, що втратили чинність з 1 січня 1996 року, законодавчі акти України в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість згідно з переліком, що додається.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 грудня 1995 року.

ПЕРЕЛІК
законодавчих актів України, що втратили чинність

1. Пункт 5 статті 18 Закону України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №14, ст.170) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

2. Частина перша статті 7 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №16, ст.198; 1992 р., №13, ст.177) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

3. Пункт 18 частини першої статті 20, частина друга статті 23, частини перша і друга статті 61 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (в редакції Закону України від 19 грудня 1991 року, Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №13, ст.178; 1992 р., №37, ст.543) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

4. Стаття 21 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №25, ст.281; 1993 р., №26, ст.277) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

5. Частина шоста статті 18 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №25, ст.283) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

6. Частина четверта статті 59 Закону України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №34, ст.451) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

7. Абзац шостий пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 6 грудня 1991 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

8. Абзаци другий і четвертий пункту 2 статті 22 Закону України «Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №12, ст.165) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

9. Абзац другий частини першої статті 26 Основ законодавства України про культуру (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №21, ст.294) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

10. Стаття 3 Декрету Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1993 року, №37-93 «Про пільги Героям Радянського Союзу і повним кавалерам ордена Слави» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №24, ст.271) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

11. Пункт 23 частини першої статті 13, пункт 2 статті 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №45, ст.425) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

12. Пункт 2 статті 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

13. Стаття 36 Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №15, ст.86) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з підакцизних товарів, що імпортуються.

ЗАКОНОТВОРЧА КУХНЯ – КОМІСІЇ

Далеко не всі читачі мають чітке уявлення про ту роботу, яка проводиться народними депутатами України поза залом пленарних засідань. Вона набагато ширша і багатогранніша, ніж це можна уявити, слухаючи по радіо чи дивлячись по телевізору дискусії на пленарних засіданнях. Це, зокрема, і робота з опрацювання законопроектів та їх обговорення в комісіях, здійснення контрольних функцій за виконанням прийнятих законів і вивчення ситуацій на місцях, проведення виїзних засідань постійних комісій.

Про це — розмова нашого кореспондента із завідуючим організаційним відділом комісій Секретаріату Верховної Ради України М. Ф. ЯРОШЕМ.

—Щонайперше, Миколо Федоровичу, чи не можна було б у конкретних, як мовиться, цифрах і фактах показати роботу комісій?

—Ось деякі цифри. Лише за період четвертої сесії проведено 347 засідань постійних комісій, в тому числі 22 виїзні. На засіданнях розглянуто близько 1400 питань, з них більш як 160 стосувалися контролю за виконанням законів та постанов Верховної Ради. За цей час у комісіях розглянуто близько 8500 листів і звертань. Підготовлено і проведено понад 50 конференцій і семінарів з найбільш актуальних питань економічної і правової політики та державного будівництва. В роботі переважної більшості конференцій і семінарів взяли участь відомі вчені, експерти і парламентарії з країн СНД, Європи, Америки.

—Що ж забезпечує такі обсяги: зростання апарату? нова організація праці?

—Я почав би з того, що в практику роботи Верховної Ради України, постійних комісій і апарату Секретаріату наполегливо впроваджуються нові форми і методи. Зокрема, останнім часом значно поліпшилося планування роботи, посилено контроль за виконання. Сьогодні — а раніше ми цього не робили — складаємо **зведений план основних заходів**, які передбачають здійснити постійні комісії Верховної Ради України, скажімо, в першому півріччі поточного року.

У плані передбачені строки вивчення і розгляду в комісіях питань в порядку контролю за виконанням законів, постанов Верховної Ради та власних рішень; визначені питання, час і місце проведення виїзних засідань комісій; сплановано проведення міжнародних та національних конференцій, симпозіумів, семінарів, інших заходів, які будуть проводити комісії або в яких візьмуть участь народні депутати.

—Тобто тепер комісії знають не тільки, які законопроекти чи документи в роботі, але і в колі зору яких комісій?

—Безумовно. Хоча питання явно ширшого порядку. Коли ми вперше такий план склали на друге півріччя минулого року, це відразу знайшло схвалення з боку народних депутатів, виконавчої влади, широкої громадськості. За дорученням Голови Верховної Ради України О. О. Мороза план основних заходів надсилаємо не лише всім комісіям, депутатським групам і фракціям, а й Кабінетові міністрів України. Таким чином, кожний народний депутат України одержує інформацію про діяльність усіх постійних комісій Верховної Ради, має можливість безпосередньо взяти участь в обговоренні питань, які його цікавлять, а також у заходах, які проводяться самими комісіями або за їх участю.

Така інформація про діяльність комісій на півріччя зручна і для Кабінету міністрів, оскільки дає можливість завчасно відреагувати на заплановані комісіями заходи, надіслати своїх експертів, фахівців.

Це зручно і для журналістів, які мають можливість ознайомитися з цим планом і взяти участь у найбільш цікавих для них і важливих заходах.

З другого боку, наявність такого плану підвищує відповідальність всіх підрозділів і самих організаторів за якість підготовки питань і заходів, дає можливість своєчасно контролювати їх виконання.

—Якщо торкнутися безпосередньо плану на перше півріччя ц. р., що ви вважаєте за необхідне виділити?

—Передусім, це виконання законів України: «Про Державний бюджет України на 1996 рік», який незабаром буде прийнятий, «Про приватизацію державного житлового фонду», «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві України», «Про захист прав споживачів», а також постанов Верховної Ради України «Про стан науки та її роль в економічному розвитку України», «Про стан медичного обслуговування та оздоровлення дітей, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи», та інші. Взагалі, блок соціальних питань досить великий. Всього ж у порядку контролю заплановано вивчити і розглянути в комісіях понад 100 питань, в тому числі на виїзних засіданнях комісій безпосередньо на місцях близько 30 питань.

Крім того, передбачається майже 60 міжнародних та національних конференцій, симпозіумів, семінарів, інших заходів, які будуть проводити постійні комісії або в яких братимуть участь народні депутати України.

—Як засвідчив пленарний січень, п'ята сесія, очевидно, повернулася до передбаченого Регламентом Верховної Ради України такого порядку, коли щомісяця один тиждень відводиться для роботи в постійних комісіях. Що це дасть?

—Це ви підмітили важливу деталь. Така практика дасть змогу народним депутатам грунтовніше опрацьовувати законопроекти у комісіях, більше уваги приділяти контрольній діяльності, ретельніше готувати й ефективніше проводити виїзні засідання комісій, брати активнішу участь у накреслених заходах.

Користуючись нагодою, хотів би підкреслити, що нинішня п'ята сесія Верховної Ради за кількістю законопроектів, які необхідно опрацювати і розглянути, буде найнапруженішою. Постійні комісії подали на розгляд у першочерговому порядку понад 200 законопроектів, з них 85 стосуються питань економічної і соціальної політики. Саме комісії є справжньою кухнею законотворення. Тут починаються закони, тут їх витоки.

—Часто і від окремих державних діячів, і в пресі звучать докори на адресу Верховної Ради, що вона буцімто стримує прийняття тих чи інших законів, працює малопродуктивно.

—Такі заяви, якщо вони не мають політичного підтексту, базуються на нерозумінні того, наскільки важко досягти консенсусу під час прийняття колективного рішення.

Адже укази, розпорядження, постанови Кабінету міністрів — це волевиявлення однієї особи, яка підписує цей документ. А щоб прийняти закон, з його змістом мають погодитися понад 200 народних депутатів. Якщо додати, що у кожного з них різне розуміння тих чи інших процесів, різне бачення шляхів вирішення проблеми... Та ще й різні, часом діаметрально протилежні, політичні погляди. Ось чому розгляд законопроектів на пленарних засіданнях нерідко проходить аж надто гостро, і приймаються закони не так швидко, як хотілося б.

Але навіть при цьому «продуктивність» Верховної Ради не така вже й низька. Нагадаю, що за четверту сесію Верховна Рада України розглянула близько 250 питань, прийняла понад 70 законів і 86 постанов. Це не так уже й мало. Саме це дає право сподіватися, що і п'ята сесія зможе впоратися з тією силою-силенною законопроектів, які обов'язково треба розглянути і, відома річ, прийняти.

КЛЮЧ ДО ПОЖВАВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ — У ПРІОРИТЕТНОМУ ФІНАНСУВАННІ

Роздуми про проект Державного бюджету України на 1996 рік

***ОСТАННІМИ** роками ми весь час повторюємо, що «наша держава — банкрут», «коштів для підтримання вітчизняного виробництва немає» тощо. От і в «пояснювальній записці» до проекту Державного бюджету України на 1996 рік сказано, що сучасний економічний стан України обтяжений великою кількістю проблем, пов'язаних з кризовими явищами. На фінансовий стан країни найнегативніше впливають спад виробництва, зниження ділової активності й інвестиційної діяльності, криза неплатежів, зовнішній державний борг.*

У минулому році порівняно з 1994 роком знизилося виробництво у всіх основних галузях промисловості — від 36 відсотків у легкій промисловості до 26 відсотків у машинобудуванні. Де ж вихід? До якої межі падатиме наша економіка і які будуть наслідки цієї безпрецедентної кризи у нашій та і в світовій історії? З чого розпочати?

Гадаю, що кожна людина здорового глузду розуміє, що вирішальна ланка, якою можна витягнути з глибокої кризової прірви всю нашу економіку, — це вітчизняне виробництво. Треба зробити все для того, щоб запрацювали фабрики і заводи, щоб зростало сільськогосподарське виробництво.

Та за наших злиднів ми не можемо підняти все виробництво відразу. Отже, слід визначити пріоритетні напрями фінансування, пріоритетні галузі економіки, аж до окремих підприємств, які, у свою чергу, підведуть з колін пов'язану з ними за кооперацією решту підприємств.

Які це можуть бути напрями? На мою думку, економіку неможливо оздоровити без аграрного сектора, паливно-енергетичного комплексу, легкої промисловості, металургії та машинобудування. В останній галузі слід передусім звернути увагу на найбільші заводи, що виробляють кінцеву продукцію загальнодержавного значення, бо вони обов'язково піднесуть десятки інших підприємств, пов'язаних з ними за технологічним ланцюжком. Для прикладу візьму одну галузь, яку добре знаю — транспортне машинобудування, ще конкретніше — рухомий склад залізниць.

У колишньому Радянському Союзі Україна виробляла — на Луганському тепловозобудівному заводі — до 97 відсотків вантажних магістральних тепловозів: 1400—1500 секцій щороку. Більш як половину з них постачали до Росії, до 30 відсотків — в інші республіки СРСР і на експорт. Наші тепловози працюють у країнах Східної Європи, приміром, у Польщі та Німеччині по 1000 і більше секцій, а також у 15 країнах Азії, Африки, Латинської Америки. Близько 10 відсотків продукованих тепловозів залишалося в Україні.

А як зараз?

Як і вся Україна, колишній флагман радянського тепловозобудування, зараз державна холдингова компанія «Луганськтепловоз», зазнає глибокої кризи: якщо 1985 року було випущено 1398 секцій тепловозів, 1990 року — 1013 секцій, то 1994 року — лише 23 секції, тобто тижневий обсяг виробництва за кращих часів. А тепловози потрібні — і в Росії, де вийшов із ладу практично кожен другий тепловоз, і в Україні. Через 2—3 роки руба постане проблема браку тепловозів, та може трапитись так, що їх нікому буде виробляти.

Ще гірші справи з приміськими перевезеннями. Я маю на увазі дизель- та електропоїзди, які Україна ніколи не виробляла, а нам їх постачали з Риги. Практично половина парку дизель- і електропоїздів України вже відпрацювала свій ресурс, і наші залізниці щороку потребують по 150—200 дизель- та електропоїздів.

З урахуванням цієї гострої проблеми Кабінет міністрів України 4 червня 1994 року ухвалив постанову «Про організацію виробництва вагонів дизель- і електропоїздів» і організацію їх розроблення та освоєння виробництва доручив ДХК «Луганськтепловоз» із залученням до цієї справи близько 50 підприємств та організацій України.

Програму ухвалили, та фінансувати її не поспішали. «Луганськтепловоз» здатен задовольнити потреби українських залізниць у дизельпоїздах щороку 120 вагонів, а також в електропоїздах, але практично немає фінансування. За умовами договору з Мінмашпромом України передбачалося 1995 року виділення 168,2 млрд крб. з бюджету і 850 млрд крб. пільгового кредиту, та отримано лише 44 млрд крб. з бюджету і з них 25 млрд лише наприкінці грудня. Щодо пільгового кредиту, то не отримано ані карбованця! Особисто я на прохання заводських керівників неодноразово звертався до голови правління Національного банку України В. Ющенка з проханням посприяти у наданні кредитних ресурсів, бо в «Промінвестбанку» мені казали, що вони дуже хотіли б надати пільгові кредити ДХК «Луганськтепловоз», але в них немає кредитових ресурсів, та у мене нічого не вийшло. Під час нескінченних блукань банківськими і кабмінівськими кабінетами я переконався, що у наданні кредитів чи виділенні бюджетних коштів немає системи, все залежить від настрою впливового чиновника. Практично ніхто не відмовляв, але й справу не розв'язували.

ДХК «Луганськтепловоз» 1995 року створив два дослідних зразки дизель-поїзда практично за рахунок власних коштів, що спричинило дуже важкий фінансовий стан підприємства. Довелося зупинити на стадії проектування роботи зі створення електропоїзда, загальмувалося і виробництво дизель-поїздів, хоч кожен виробничник знає, що нова техніка буде ефективна для народного господарства лише тоді, коли за короткий термін буде здійснено конструкторське та технологічне підготування виробництва і освоєно серійне виробництво.

Останніми роками «Луганськтепловоз» створив багато нетрадиційних для нього видів продукції — гірничошахтну, сільськогосподарську техніку, трамвай, що не поступається перед світовими зразками. Потреба України в трамваях становить 450 вагонів щороку, і «Луганськтепловоз» у кооперації з іншими підприємствами України в змозі задовольнити цей попит.

Цілковите здійснення вищезгаданих програм дасть змогу завантажити в Україні більш як 500 тисяч робочих місць, забезпечити річне заощадження валютних коштів обсягом 40 млн доларів США за рахунок відмови від імпорту тієї продукції, яку ми можемо виготовити самі.

І взагалі, вважаю за злочин проти України купувати «за бугром» те, що можна виробляти в Україні. Кажуть, що певну продукцію дешевше купити за кордоном, аніж виробляти в Україні. Ці люди живуть сьогоднішнім днем. Ось купуємо вугілля за кордоном, коли у нас запаси свого вугілля на 250—300 років. Новий міністр Вуглепрому С. Поляков з трибуни Верховної Ради заявив, що збирається закрити близько 40 шахт, і на кожну таку шахту нам дають закордонні «дяді» по 3 млн доларів США. А хто порахував, наскільки ефективніше стане у нас вуглевидобування, якщо кожній такій шахті дати зараз по 600 млрд карбованців? Ми неодноразово просили подати народним депутатам такі розрахунки, але досі їх не отримали. А треба ще врахувати, що кредити потім доведеться повертати з відсотками...

І зверніть увагу, що кредити нам дають не на розвиток галузі, а, прямо скажемо, на її згортання.

Повернімося до проекту бюджету України на 1996 рік. Мені скажуть мої опоненти, що в ньому передбачено саме ті пріоритетні програми, про які я так дбаю. Так, є в бюджеті перелік пріоритетних програм, але що це за «пріоритети», коли в цьому переліку лише щодо Мінмашпрому понад 500 програм, згрупованих за 24 напрямами, і ще 70 інших програм?!

Чи можна назвати таку велику купу програм справді пріоритетними і яку ефективність може забезпечити фінансування їхньої реалізації за принципом — «кожній сиротині по свитині»?

І не знайшов я в цьому переліку згаданої вище постанови Кабміну України від 04.06.94 про розвиток залізничного транспорту. Може, про це йдеться в п. 16 — «продукція транспортного машинобудування» — 1 трлн. 20 млрд. крб.? Та що можна зробити на цю суму — створення дизель- і електропоїздів затягнеться на багато років, аж поки вони морально застаріють...

Справжній вправний хазяїн за умов обмеженості коштів ніколи не піде на розпорошення на безліч планів. Наша держава зараз може реально розраховувати на ефективність, лише фінансуючи, щонайбільше, 10—15 програм у згаданих вище галузях — агропром, легка промисловість, металургія, машинобудування і паливно-енергетичний комплекс.

Лише таким чином можна очікувати, що зростуть надходження до бюджету й створюватимуться умови для фінансування чергових програм.

Роль банків у відродженні економіки України — тема окремої розмови. Глибоко переконаний, що не може бути цілком вільної, неконтрольованої державою банківської системи — вільної від інтересів країни, яка працює лише на себе.

Доречно згадати, що 5 березня 1933 року — на другий день після вступу Ф. Д. Рузвельта на посаду президента США — згідно з його указом було закрито на державну ревізію всі банки країни, і вже 9 березня — через 4 дні — він подав до конгресу «Надзвичайний закон про банки», який відіграв вирішальну роль у виведенні американської економіки з кризи. Після цього з'явилися закони «Про регулювання сільського господарства», «Про відновлення національної промисловості» та інші, основна сутність яких — **державне управління, державне регулювання економікою** — тобто те саме, від чого, як біс від ладану, сахаються наші горе-реформатори.

Не секрет, що в нашій країні долі найбільших заводів, якими мали б пишатися у будь-якій високорозвиненій промисловій державі, віддали на розсуд Фонду держмайна України, основна мета якого — якнайшвидше порозпродувати це майно, створене величезною працею багатьох поколінь.

В Україні зараз головна тема — продаж землі, а от Рузвельт зробив тоді навпаки — заборонив продавати землю, аби за кризового стану в землеробів не відібрали землю за борги. Держава допомагала сільгоспвиробникам відшкодовувати їхні борги, а гроші для цього було отримано шляхом установлення додаткового податку на підприємства з перероблення сільськогосподарської сировини.

Рузвельт оголосив війну банківським спекулянтам. Інвестиційні банки не мали права займатися комерційними «прогонами» грошей, спекулювати ними. Вони повинні були провадити **лише** фінансування капіталовкладень. Банк, який порушував цю вимогу, підлягав **націоналізації**.

Ось три «кити», за допомогою яких Ф. Д. Рузвельт — великий президент США — відродив американську економіку: промисловість, сільське господарство і банківську систему, яка їх обслуговує.

Звідси висновок: не врятуємо ми свою економіку — і відповідно Україну — якщо не створимо щонайменше два державних банки — промисловий і сільськогосподарський, і не візьмемо під суворий державний контроль діяльність усіх комерційних банків, хоча зробити це буде дуже важко: до банківського «корита» присмокталося дуже багато людей...

Та коли ми маємо державну **владу**, то вона зобов'язана виконати свій прямий обов'язок заради порятунку держави.

Вважаю, що Україні потрібен і **бюджетний** банк, який контролював би надходження до доходної частини бюджету й розробляв би ефективні заходи для зростання цих надходжень.

Петро СТЕПАНОВ,
народний депутат України.

Читацький мікрофон

Хочемо жити в злагоді, але окремо

Багато хто з депутатів в українському парламенті невгамовно і цілеспрямовано намагається будь-що затягти Україну в Міжпарламентську асамблею СНД. А чи потрібно це Україні? Адже за улесливо-пишномовними фразами про споконвічну єдність, дружбу, взаємоповагу і взаєморозуміння між Росією і Україною криються позолочені кайдани, у які хочуть знову закувати весь український народ. Правда історії взаємин цих республік хоч гірка і колюча, але незаперечна. Ще з часів возз'єднання всі укази, циркуляри московських царів були спрямовані на те, щоб знищити Українську державу.

Лише у незалежній Українській державі її громадянам забезпечені повні права людини. І не треба погоджуватися на оновлене московське ярмо під назвою Міжпарламентська асамблея СНД, бо втратимо волю, і знов сини українських матерів гинутимуть у далеких країнах за чужі інтереси.

Ми хочемо жити у злагоді з усіма сусідами, але кожен у своїй незалежній державі.

Василь ЛИЗАНЧУК,
доктор філологічних наук, професор.
Львів.

Налагоджуйте міждержавні зв'язки

Ми, громадяни України, пенсіонери, не хочемо ніякого приєднання до МПА. Нині нам жити дуже тяжко, але ми віримо, що ці труднощі тимчасові, справи в державі підуть на краще, це залежить від нас самих. Ми вже нажилися в дружбі зі старшим братом, якому постійно потрібне дармове гарматне м'ясо та кріпаки для Сибіру. Так, зв'язки порвалися не тільки з Росією, а й з усіма іншими республіками колишнього Союзу. То треба налагоджувати зв'язки міждержавні. А ви, шановні депутати, думайте над тим, щоб швидше відродити Україну і не дати загинути нам, пенсіонерам, це ваш прямий обов'язок. Для цього вас обрали до Верховної Ради, а не для того, щоб ви тягнули нас у нове ярмо.

Пенсіонери,
громадяни України
(прізвища писати боїмося).
Мелітополь
Запорізької області.

У ваших руках доля України

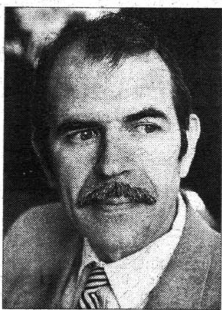
Я довго прожив у Росії, в Омську. На своїй шкурі відчув «любов» росіян до українців, до нашої незалежної держави. Хоч саме ми, українці, зробили Омську область однією з кращих у Росії, і є там цілі райони, де більшість жителів — українці, але для всіх національностей були передачі їхньою рідною мовою, а для українців — ні. Правда, під час війни і після по радіо звучали і передачі українською мовою, і наші пісні. А відтоді, як Україна стала незалежною, все змінилося, ведеться постійна антиукраїнська пропаганда. Якщо Україна приєднається до МПА, то російські шовіністи завершать свою ганебну справу зі знищення української нації, розпочату ними ще за часів Богдана Хмельницького. Зважте на це.

Шановні депутати, доля України — у ваших руках. Не забувайте цього.

Я. СЕМЕНЕЦЬ,
ветеран війни і праці.
Охтирка
Сумської області.

Бюджет не має бути руйнівником

НЕ МОЖУ тут не висловити те, що хвилює моїх виборців від Глухівського і Путивльського районів Сумської області. У Сумській області, в двох її районах — Охтирському і Роменському — провадять найбільше в Україні газонафтовидобування. Це дає надходження в держбюджет. Проте завдає й шкоди в екологічному відношенні. Далі. Через п'ять районів області — Глухівський, Кролевецький, Конотопський, Ямпільський та Середино-Будський — пролягають міжнародні автомагістралі, є залізничні вузли з прикордонними і митними пунктами. Вони дають величезний доход у державну казну. А населенню залишається саме багно і сміття. Бюджетні компенсації за все це — мізерні.

Сумщина посіла сьоме місце за доходами і відрахуваннями до держбюджету 1995 року. А за покриттям витрат звідти посідала, можна сказати, останнє місце. Вочевидь, окрім уряду, в цьому винні й самі сумчани, які довго не можуть зважитися на вибори в своїх округах народних депутатів. А це обертається тим, що такий великий і науково-технічний центр нікому повсякчас звертати увагу і домагатися для нього найнеобхіднішого.

У державному бюджеті на 1996 рік закладають ще гірші умови для життєзабезпечення області.

Моїх виборців непокоїть те, що, повторюючи досвід попередніх років, бюджет не дасть змоги виробникам сільськогосподарської продукції вчасно одержати потрібні кошти ні на сівбу, ні на жнива. Адже досі з низкою господарств — КСП — не розрахувалися за будівництво об'єктів соцкультпобуту ще за 1994 рік. А це свідчить про те, що руйнується і база, і система сільської будіндустрії. Проте наймоторошніше те, що через відсутність грошей колгоспи змушені вирізати худобу, бо жити їм дає бартер: м'ясо—бензин. І ніхто «нагорі» не замислюється над тим, як потім відновити поголів'я у тваринництві.

Кожному зрозуміло, що доходу частину бюджету можуть забезпечити лише підприємства, які працюють за чіткої взаємодії всіх державних структур. Проте і в останні роки, і в наступні, як видно з нинішніх планів виконавчої влади, державні промислові підприємства були і будуть безрідними сиротами.

Тільки в моєму окрузі такі об'єкти, як виробниче об'єднання «Сейм», заводи «САТЕЛ», засобів обчислювальної техніки та інші, які раніше мали величезний авторитет у всьому Радянському Союзі і навіть за його межами, тепер поза державним полем зору. Глухівці та путивляни вражені: як можна було покинути напризволяще виробництво, потреба в продукції якого ніким не заповнена ні на внутрішньому ринку, ні на ринку СНД?

Ми чули багато авторитетних запевнень, у тому числі й від Президента України, що вітчизняна продукція неконкурентоспроможна, а отже — погана. А тепер бачимо, що її замінює імпортна, часто-густо якісно ще гірша. А коли де й подано хороший імпортний товар, то він не по кишені більшості населення.

Кажу це не лише тому, що маю інші переконання, ніж реформатори, а й тому, що, приміром, глухівський «САТЕЛ» виробляв кріогенну техніку для медицини, яку тепер купують на валюту за рубежем. Чужих, виходить, можна субсидувати, а своїх — сором або не дозволяє Міжнародний валютний фонд.

Є в Глухові НДІ луб'яних культур. Раніше це був всесоюзний інститут. Тут нагромаджено величезний потенціал. Проте реалізуватися навряд чи він зможе за таких асигнувань на науку. А про значення цього інституту говорить хоча б такий факт: тут розроблено метод і прилад для одержання дешевим способом якісного паперу зі стебел льону і конопель. Проте держава, на жаль, надає перевагу імпортній продукції.

А школа? Нині оплата праці вчителя, до того ж невчасна, не забезпечує мінімальних потреб. Порівняйте самі. Ще 1990 року вчитель за годину роботи одержував суму, достатню для купівлі 10 паляниць хліба. За нинішні 80 тисяч він може купити лише 1,5 хлібини.

На розпад приречені профтехучилища, технікуми (з гарним нині ім'ям «коледж»), мед- і педучилища та інститути. Ці люди запитують нас, доки ще їм — студентам і викладачам — конкурувати на базарному ринку, скільки ще їм бути перекупниками, продавцями, «човниками».

Політичний курс країни штовхає на продажність пресу. Бо лише так вона може вижити — віддаючись тому, хто більше заплатить.

Комерційний підхід до спорту, який закладено бюджетною політикою уряду, руйнує базу спортивної культури і фізичного здоров'я населення країни.

Гадаю, треба йти на збільшення дефіциту, як це роблять, за європейського стандарту у 2%, багато навіть розвинених країн, зокрема США. Тільки це дасть змогу трудівникам отримувати, купувати, виробляти і, відповідно, нарощувати внутрішній валовий продукт. Бо інакше в нашому суспільстві наростатиме інше — класовий антагонізм.

Народний депутат Левко Лук'яненко на сесії зазначив, що економічна загроза виходить від керівників підприємств. Вони нібито не виплачують зарплату працівникам з метою викликати в них ненависть до ідеї державності, самостійності.

Хотілося б заперечити: це не так. Бо серед цих керівників справді є такі, які не знаходять коштів на зарплату працівникам. Зате знаходять немалі суми для підтримки націоналістичних газет і журналів. Є такі й у моєму окрузі.

Ваші гасла, панове націоналісти, на жаль, мало різняться від тих, які виголошували ваші оунівські вожді 1941 року, сподіваючись отримати владу від співробітництва з Гітлером. Потім ви леліяли такі надії від співробітництва з «фюрерами» з-за океану. Та все марно. Покладатися можна лише на свій народ і треба служити йому, будуючи правильну бюджетну політику та економічні відносини, здатні справді відродити працю всіх, добробут для всіх і гідність усіх громадян і країни. Така позиція моя і Соціалістичної партії України, до якої маю честь належати.

Микола ЛАВРИНЕНКО,
народний депутат України від Глухівського 345 виборчого округу.

ВІДГОРОДЖУВАТИСЯ ВІД СВОЇХ — НЕ НАЙКРАЩИЙ ВИХІД

Деякі аспекти міжнародного співробітництва у реформуванні кримінального законодавства України

ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНІ та економічні тенденції розвитку людства зумовлюють нагальну потребу співробітництва у всіх без винятку сферах його діяльності. Така потреба очевидна вже тому, що навіть про успіхи і досягнення наших співвітчизників ми дізнаємося нерідко з радіо- і телепередач далекого та близького зарубіжжя раніше, ніж із власних. Вона — знамення часу і її треба сприймати як реальність.

Тому сьогодні цілком природно, що російські юристи готують для Голландії проект цивільного законодавства, українські криміналісти працюють над модельним кримінальним кодексом для держав СНД, а юристи з Ради Європи приїздять до Києва, щоб з перших рук мати й оцінити майбутнє українське кримінальне й кримінально-процесуальне законодавство.

Наука на очах стає могутнім засобом міжнародного правового спілкування, в якому нарівні з іншими гідно бере участь юридичний потенціал нашої держави.

Певна річ, наш досвід співробітництва з фахівцями різних країн спершу був невеликий. Проте він заслуговує на те, щоб про нього знала юридична громадськість.

Показовий щодо цього досвід створення проекту Кримінального кодексу за завданням постійної Комісії Верховної Ради України. Щойно розпочавши вироблення концепції майбутнього кодексу і робочого завдання, комісія та ініціативна група опинились у своєрідному вакуумі, який утворився внаслідок залучення переважної більшості фахівців у цій галузі до робочої групи Кабінету міністрів України з розроблення однойменного проекту. Так утворився авторський колектив, до якого поряд з українськими увійшли вчені зарубіжжя — доктор юридичних наук, професор О.Дубовик і доцент В.Боровиков, які принесли безсумнівну користь під час розроблення деяких важливих глав проекту.

Робота над проектом КК сприяла співробітництву з юристами зарубіжжя. Трохи більш як два роки тому висококваліфіковані фахівці США з Генерального аторнею, Магістратського суду, Дікінсонської школи кримінального права, відомі вчені зробили глибоку експертизу першого варіанта нашого проекту і дали йому високу оцінку.

Особливої значущості міжнародне співробітництво у сфері нормотворчості набуває для правонаступників СРСР, для більшості з яких створення власного кримінального законодавства, що було б здатне адекватно впливати на сучасну криміногенну обстановку, є справою чи не найважчою. Не кажучи вже про те, що таке законодавство має бути гармонізоване з правом країн Ради Європи, куди увійшла або вступає більша частина згаданих республік.

За неупередженими оцінками українських і зарубіжних правознавців теоретично таке законодавство може бути створене і прийняте лише Росією, Україною, Білоруссю, Молдовою, Узбекистаном. І це цілком природно, бо основні, найпотужніші, центри правової науки й підготовки юристів історично сформувалися і функціонують в основному на території названих держав.

Розв'язання проблеми вбачається в одному з двох варіантів: створення власного законодавства із наперед визначеними часовими та якісними втратами чи повне запозичення законодавства іншої країни (рецепція права), яке не вписується в менталітет новоутворених держав. А якщо врахувати нагальну потребу зближення законодавства колишніх республік, зумовлену відкритістю кордонів між ними, відсутність можливості повноцінної апробації законопроектів власними силами, то створення в Санкт-Петербурзі недержавної і неурядової Міжпарламентської асамблеї держав—учасниць СНД з її переважним завданням розробки модельного законодавства з усіх галузей права треба визнати рішенням безперечно своєчасним і корисним.

Не можна не відзначити справді демократичні засади організації діяльності цієї установи, в робочих органах якої на рівних працюють фахівці високої кваліфікації незалежно від того, чи є держави, які вони представляють, членами МПА. Приваблює й те, що спільна творчість, яка ґрунтується на взаємній повазі і толерантності, приносить безсумнівну користь і тим, хто починає роботу з чистого аркуша, і тим, хто апробує свою завершену працю.

Для України користь від співробітництва в межах МПА полягала насамперед у тому, що підготовлений нами проект КК пройшов перевірку на міцність і витримав її. Про це можна судити хоча б з того, що проект модельного кримінального кодексу сприйняв цілий ряд положень нашого проекту. Це принципи кодифікації і систематизації змісту проекту з використанням розділів і єдиної нумерації глав; особливі умови амністії, невключення до переліку покарань деяких видів, що їх використовують як заходи адміністративного впливу. Контакти в МПА переконали нас у правомірності введення до проекту КК положень про кримінальну відповідальність юридичних осіб, про кримінальну реституцію тощо.

Наукове співробітництво немислиме без зворотного зв'язку. У даному разі він знайшов свій вияв тому, що ми відмовилися від такої кваліфікаційної ознаки караного діяння, як повторність його вчинення, чіткіше сформулювали положення про добровільну відмову від злочину, критично переробили розміри покарань за військові правопорушення, якщо їх вчинено у воєнний час.

Не менш плідні були контакти з фахівцями міністерства юстиції, прокуратури, суду й адвокатури Голландії, де відбувалася завершальна стадія роботи над проектом модельного кримінального кодексу, професорами Лейденського університету, а також фахівцями відповідного профілю, які прибули зі США. Ці контакти сприяли досконалішому опрацюванню ряду положень модельного кодексу, дали змогу представникам від України наче збоку, очима зарубіжних професіоналів, подивитися на такі положення нашого проекту КК, як регламентація питань боротьби з організованою злочинністю, кримінальна відповідальність юридичних осіб, правопорушення у сфері інформаційної безпеки та інші.

Не можна у світлі сказаного не висловити жалю з приводу усталеної деякими вченими від недалекого минулого традиційної замкнутості, що стає неабиякою перешкодою розвиткові професійних контактів. Ми, зокрема, були щиро засмучені з приводу того, що, тільки-но розпочавши працювати в органах МПА, представники Національної юридичної академії України від подальших контактів з фахівцями інших країн ухилилися. Адже сьогодні не тільки Україна зацікавлена у використанні міжнародного досвіду кримінально-правової нормотворчості. Визначилося прагнення і з боку міжнародної правової спільноти предметно вивчити розробки майбутнього законодавства, що є в Україні, сприяти його гармонізації із законодавством європейських держав. Наочним прикладом цього є нещодавній візит до Києва групи відомих правознавців, які представляють Раду Європи. Спільна триденна праця з ними не пройшла марно. Вона показала, що авторський колектив, який створив проект КК відповідно до завдання постійної комісії Верховної Ради, у виборі шляхів реформування кримінального законодавства України займає правильні позиції. Вона показала також, що коли раніше ми були в основному уважними слухачами, то тепер дедалі частіше представники Європи беруться за ручку і папір, щоб записати наші міркування і пропозиції і використати їх в інтересах держав, які вони представляють.

Валентин НЕДРИГАЙЛО, народний депутат України;
В.СМІТІЄНКО, доктор юридичних наук, професор;
Г.АГАФОНОВ, заслужений юрист України.

КРИЗА ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Права людини — найвища мета діяльності цивілізованої демократичної держави, це головна мета, досягнення якої проголошує ООН

ПРАВА людини це містке поняття, що охоплює соціальну, політичну, громадянську, економічну та гуманітарну (духовну) сфери життя і діяльності людини. Кожна людина однаково мірою болісно сприймає порушення будь-якого з її прав — політичного, громадянського, соціального, економічного чи гуманітарного.

Відстоювання прав людини — мета багатьох політичних діячів. Однак деякі з них зосереджують свою увагу, в першу чергу, на політичних правах, можливо, тому, що саме вони багато в чому були ущемлені в недалекому минулому в тоталітарній адміністративно-командній однопартійній системі, що саме вони в першу чергу порушуються в умовах диктатури.

Мета статті — звернути увагу на те, що криза веде до порушення прав людини. Пом'якшення ситуації можна досягти тільки з допомогою державного регулювання, захисту свого ринку, свого виробника. Права людини належать до сфери суверенітету держави.

Для розуміння основної тези про те, що кризові явища є поштовхом для порушення в першу чергу економічних та соціальних прав людини, наведемо основні положення Загальної декларації прав людини (ООН, 1948). Зокрема, у статті 23 згаданої декларації стверджується:

«1. Кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

2. Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю.

3. Кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду, яка забезпечує гідне людини існування її самої та її сім'ї і яка в разі необхідності доповнюється іншими засобами соціального забезпечення».

Ще повніше зміст статті 23 Загальної декларації прав людини розкритий у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права (ООН, 1966 р. До речі, цей пакт ратифікований Україною в 1973 р. і вступив у дію в 1976 р.).

Процитуймо дві статті з цього пакту:

«Стаття 6.1. Держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право на працю, що включає право кожної людини отримати можливість заробляти собі на життя працею, яку вона вільно обирає або на яку вона вільно погоджується, і зроблять належні кроки до забезпечення цього права.

2. Заходи, яких повинні вжити держави-учасниці цього Пакту з метою повного здійснення цього права, включають програми професійно-технічного навчання і підготовки, шляхи і методи досягнення продуктивної зайнятості в умовах, що гарантують основні політичні та економічні свободи людини.

Стаття 7. Держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право кожного на справедливі і сприятливі умови праці, включаючи, зокрема:

а) винагороду, що забезпечувала б як мінімум усім трудящим:

1) справедливу зарплату і рівну винагороду за працю рівної цінності без будь-якої різниці, причому, зокрема, жінкам повинні гарантуватись умови праці, не гірші від тих, якими користуються чоловіки, з рівною платою за рівну працю;

2) задовільне існування для них самих та їхніх сімей відповідно до постанов цього Пакту».

Неважко помітити, що в Україні, яку охопила загальносистемна криза, має місце порушення економічних та соціальних прав тих людей, які, по-перше, потребують соціального захисту, по-друге, тих хто пов'язаний з виробництвом як безпосередньо, так і опосередковано через систему освіти, науки, культури. Не буде перебільшенням сказати, що економічні та соціальні права людини порушуються стосовно тих, хто перебуває за межею бідності, і тих, хто потребує соціального захисту: пенсіонерів, інвалідів, явних та прихованих безробітних, працівників державних підприємств, дітей, а це вже широкі верстви населення, бо заможно, тобто у повній відповідності рекомендаціям ООН стосовно прав людини, в Україні живе сьогодні лише незначна частина населення.

Вирішити повною мірою цю проблему, проблему прав людини, можна, побудувавши соціально зорієнтовані, державою регульовані ринкові відносини. Але це завдання не таке легке і не таке близьке.

Оскільки в регульованих ринкових відносинах (на зразок ринкових відносин розвинутих країн), чим ширші верстви населення потребують соціального захисту, а отже захисту прав людини, тим ширше та глибше державне регулювання, то в Україні, виходячи з її умов, повинно бути широкомасштабне державне регулювання, яке має торкатись як внутрішніх економічних проблем, так і зовнішньоекономічних відносин.

Отже, пом'якшення проблеми, при однакових інших умовах, з порушенням економічних та соціальних прав людини в Україні можна досягнути відповідним державним регулюванням ринкових відносин.

Наведемо приклади конкретних порушень економічних прав людини в Україні, уникнути яких можна тільки через державне регулювання, навіть без стабілізації виробництва. Наприклад, порушення п.2 статті 23 Загальної декларації прав людини набуло значного поширення, бо сьогодні в усіх спільних підприємствах, комерційних структурах, банках тощо за одну і ту ж роботу (прибиральниці, водієві, інженеру, менеджеру, керівникові) платять зарплату (явно або опосередковано чи приховано), яка значно перевищує зарплату на відповідних посадах у державних структурах. Хіба це не дискримінація або просто нехтування згаданих декларації та міжнародного пакту? Клерк, подекуди з незакінченою освітою, в комерційній структурі має прибутки більші від прибутків Президента держави. Цю проблему потрібно негайно вирішити шляхом відповідного державного регулювання заробітної плати та доходів громадян. Наприклад, у Франції фахівець відповідної кваліфікації отримує однакову заробітну платню як у державній установі, так і в приватній. Але у Франції він намагається працювати в першу чергу в державній установі, бо в ній зарплату платять регулярно. Інший приклад: беззастережна, за рекомендаціями іноземних експертів, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності одразу призводить до вимивання вітчизняних товарів з прилавків, а отже, до зростання безробіття, зменшення надходжень до бюджету і, в кінцевому підсумку, до порушення зазначених прав людини стосовно широких верств населення. До аналогічних результатів веде і використання іноземних кредитів на умовах, які виставляють нам кредитори, міжнародні фінансові організації, або закупівля іноземних товарів та виробів тоді, коли Україна спроможна розробити та виготовити їх самостійно.

У всіх цих випадках пом'якшити, а точніше — поліпшити, становище з правами людини в Україні можна тільки шляхом державного регулювання як адміністративними, так і економічними методами, захищаючи свій ринок та свого виробника. Для цього виконавчій владі потрібно негайно розробити відповідні законопроекти — про іноземні інвестиції, кредити, допомогу, міжнародні угоди, які були б прийнятними для України (тобто такими, що не ведуть до порушення економічних та соціальних прав її громадян, не викликають спаду виробництва в Україні, безробіття, зростання зовнішньоекономічної заборгованості).

Можна навести багато прикладів, коли міжнародні угоди не задовольняють перерахованим вимогам і, отже, сприяють порушенню економічних та соціальних прав людини в Україні. Це стосується, наприклад, умов, які пропонувала «велика сімка» щодо закриття Чорнобильської АЕС.

Особливим чинником порушення економічних та соціальних прав людини є наша грошово-фінансова система, бо вона, з одного боку, не сприяє зростанню виробництва в Україні через майже повну відсутність кредитування безпосередньо виробництва, а з іншого боку — відкриває можливість відпливу капіталу з України за кордон.

Отже, керуючись вищою метою захисту прав людини, держава повинна втрутитись у банківську діяльність і змінити її таким чином, щоб і грошово-фінансова система сприяла поліпшенню економічних та соціальних прав громадян України.

Той факт, що в Україні штучно занижений рівень заробітної плати щодо обсягу національного валового продукту (на 1996 рік у бюджеті України планується 24%, у той час як у розвинутих країнах це співвідношення становить 60 — 70%) та штучно знецінений щодо дійсної вартості карбованець, є однією з головних причин низької купівельної спроможності населення, а отже, спаду виробництва і, знову ж таки, порушення економічних та соціальних прав людини. Вихід із цього становища можливий за умов, коли держава має так відрегулювати процес введення національної валюти — гривні, щоб збільшити купівельну спроможність населення. А для цього потрібно:

— не зв'язувати її з карбованцем;

— уникаючи зовнішнього тиску та порад, прийняти рішення самостійно, керуючись суто економічними законами, здоровим глуздом та справжньою цінністю багатств України, праці й таланту її народу.

Викладене дає можливість зробити такі висновки:

1. Кризові явища в економіці породжують порушення економічних та соціальних прав широких верств населення.

Головним та єдиним шляхом вирішення проблеми з захисту економічних та соціальних прав людини в умовах кризи та перехідного періоду є державне регулювання ринкових відносин, спрямоване на розвиток конкурентоспроможного виробництва, захист свого ринку та свого виробника.

2. Абсолютно права людини можуть бути дотримані лише в ідеальних суспільствах — ідеальному вільному ринку або ідеальному комуністичному суспільстві. Оскільки ці моделі — недосяжні, абстрактні крайнощі розвитку суспільства, то реальні всебічні права людини можуть бути реалізовані в суспільстві, що вбирає кращі риси саме з цих крайнощів. Таким умовам задовольняють регульовані, соціально орієнтовані ринкові відносини. Причому, чим далі суспільство від економічної стабільності та розвитку, тим ширшим та масштабнішим має бути державне регулювання ринкових відносин.

3. Права людини, в першу чергу економічні та соціальні, належать до сфери та визначаються рівнем суверенітету держави — як економічного, так і політичного. Тому недостатній рівень економічної незалежності, недостатня увага держави до її зміцнення та розвитку, невиважена лібералізація внутрішньої та зовнішньоекономічної діяльності, передчасна або надмірна інтеграція у світову економіку також поглиблюють порушення економічних та соціальних прав громадян.

Розумний баланс інтересів України та інтересів світового співтовариства, з точки зору дотримання економічних та соціальних прав людини, може бути досягнутий виваженою, самостійною, незалежною політикою уряду щодо захисту свого ринку, протекціонізму свого виробництва, лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, використання іноземних кредитів на умовах, вигідних не тільки кредиторові, а й Україні.

Михайло ПАВЛОВСЬКИЙ,
член Президії Верховної Ради України,
член Української Республіканської партії.

Де ж вони, соціальні гарантії?

У квітні минулого року на Конгресі Федерації профспілок України розглядалося питання про соціальну спрямованість економічних реформ в Україні і позицію ФП України. Спричинене це було насамперед тим, що новоутворений уряд, новообрана Верховна Рада визначили певний політичний, економічний курс; реформи, за думкою профспілок, мусили б мати більшу соціальну спрямованість, більше орієнтуватися на потреби людей, особливо праці, і мали бути спрямовані в цілому на нормалізацію роботи виробництва, на підвищення ефективності економіки. І як вихідною базою таких реформ мало б бути підвищення добробуту населення, на даному етапі — хоча б недопущення зниження життєвого рівня людей. Саме такою логікою керуються профспілки, сповідуючи нині в тактичному плані, я сказав би, економічний тред-юніонізм. Це — коли профспілки розглядають конкретну проблему і формують свої позиції щодо цієї проблеми, шукають шляхи її розв'язання, вносячи конструктивні пропозиції чи опонуючи органам влади під час прийняття рішень, які безпосередньо стосуються прав та інтересів людини праці.

ВІДПОВІДНО до цього, до такої тактики і стратегії Федерації профспілок, було укладено Генеральну угоду між профспілковими об'єднаннями і урядом у серпні минулого року, яка не обмежується рамками 1995 чи 1996 року, а є безстроковою.

Але принципові позиції і зобов'язання, взяті за цією угодою, мають щоденне практичне значення, бо ситуація за напрямами економічної, соціальної політики чи в сфері охорони праці, охорони здоров'я трудящих змінюється. Болючі питання постають майже щоденно, і відповідно до цих зобов'язань маємо повертатися до них.

Одне з таких важливих питань, яке було передбачене угодою (і профспілки наполягали, щоб воно було внесене до неї), є те, що уряд, адміністративно підвищивши ціни й тарифи, скажімо, на житлово-комунальні послуги, транспорт, має забезпечити адекватне підвищення рівня соціальних гарантій, тобто пенсій, стипендій, соціальних виплат, допомог і відповідно коригувати рівень заробітної плати у бюджетній сфері, бо її рівень директивно регулюється з центру.

І ось тепер уряд підготував документи, якими саме й передбачається встановлення нового рівня соціальних гарантій і допомог у зв'язку з рішенням уряду підвищити з 1.01.1996 р. квартплату і тарифи на комунальні послуги і в цілому відшкодувати населенням витрати на житлово-комунальні послуги в обсязі 60 відсотків їх вартості. Як звісно, з вересня минулого року цей рівень відшкодування становить 40 відсотків, і поки що його не переглядали.

Це, справді, відповідає Програмі діяльності Кабінету міністрів, що її було розглянуто й затверджено Верховною Радою. Нею передбачено, що протягом 1996 року уряд пропонуватиме змінити розмір відшкодування населенням витрат на житлово-комунальні послуги (спочатку на рівні 60%, а протягом року чи в другій половині року — на рівні 80%), але одночасно дотримуватиметься певних зобов'язань і обіцянок, передбачених у цій Програмі та інших директивних документах.

Зокрема, в Концепції державної житлової політики, затвердженій Верховною Радою у червні минулого року (вона розроблялася й за участю ФП України), записано, що перехід на самоокупну систему оплати за користування житлом і комунальні послуги здійснюватиметься в міру реформування заробітної плати.

В іншому документі, прийнятому Кабінетом міністрів — Програмі його діяльності, сказано, що встановлення оплати за комунальні послуги на рівні 60% їх фактичної вартості, а згодом — 80%, впроваджуватиметься після здійснення відповідних попереджувальних заходів щодо соціального захисту населення. Це пов'язане і з наданням адресної допомоги населенню. В іншому розділі цієї Програми — «Соціальна політика» — йдеться про те, що такий поступовий перехід до повного відшкодування населенням витрат за користування житлом і комунальними послугами здійснюватиметься в міру реформування системи оплати праці.

Отже, Верховна Рада і уряд в політичному плані визначили, що такі реформи здійснюватимуться одночасно з реформуванням системи оплати праці, а в Програмі економічного й соціального розвитку на 1996 рік записано ще й те, що подальше реформування сектора соціальних послуг здійснюватиметься за схемою, за якою бюджетні дотації заміщуватимуть оплатою послуг за одночасного переведення сум дотацій у грошові доходи населення. Тобто, якщо відміняється дотація товаровиробникам чи, скажімо, сектору житлово- комунальних послуг, то ці дотації заміщуватимуть відповідним збільшенням оплати праці, підвищенням пенсій, стипендій і соціальних допомог.

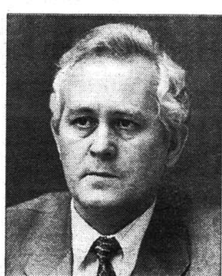
ТОМУ профспілки в контексті зобов'язань за Генеральною угодою (а уряд відповідно до неї зобов'язаний узгоджувати з профспілковими об'єднаннями рівень підвищення цін і тарифів) підходили до розгляду цього пакета документів, керуючись такими орієнтирами.

Насамперед, було поставлено питання: чи здійснюються справді попереджувальні заходи в рамках того, що передбачалося? Якою мірою ці попереджувальні заходи є достатніми з точки зору соціального захисту населення?

Аналіз документів показав, що рівень соціального захисту буде вочевидь недостатній. Так, за розрахунками за період з жовтня 1995 р. (тобто з часу попереднього підвищення зарплати) по січень 1996 р. рівень інфляції становитиме 33,8%, тоді як підвищення пенсій передбачається в розмірі 27% (тобто 0,8% на 1% зростання цін), а тарифні ставки і посадові оклади у бюджетній сфері передбачено підвищити лише на 12% (0,3% на 1% зростання цін). Стипендії — також на 12 % і надання допомог сім'ям з дітьми, чорнобильцям — на рівні 14%.

Мається на увазі лише фактичне зростання цін станом на січень, але ж, зрозуміло, що інфляція буде і в лютому, і в березні, і в квітні... Тому казати про те, що ці заходи є попереджувальними, якщо вони не компенсують навіть поточного рівня підвищення цін, взагалі не випадає.

Друге питання, яке пов'язане з тим, що уряд обіцяв поступово переходити до відшкодування витрат населенням на житлово-комунальні послуги в міру реформування оплати праці. Які заходи передбачено в цьому напрямі? Уряд на це питання відповіді не дає.

Фактично відповідь дано в рамках переговорів, які проходили протягом грудня, щодо поетапного введення в дію чотирьох важливих статей Закону «Про оплату праці», не запроваджених під час прийняття цього закону Верховною Радою.

Йдеться про встановлення розміру мінімальної зарплати, про гарантії компенсації втрат заробітку в разі невчасної виплати заробітної плати та взагалі про запобігання фактам невчасної виплати заробітної плати, підвищення відповідальності за це посадових осіб і роботодавців. Йдеться також про індексацію доходів населення і про встановлення певного механізму коригування мінімальної заробітної плати залежно від інфляції та економічної ситуації в країні.

Уряд фактично однозначно на цих переговорах зайняв заздалегідь упереджену позицію щодо профспілкових пропозицій: нічого цього не робити 1996 року, а повернутися до цього питання, можливо, в 1997 році. При цьому одночасно пропонує підвищувати в адміністративному порядку ціни. Причому, я б сказав, такий рівень їх зростання тільки в січні, а загалом вартість житлово-комунальних послуг зросте орієнтовно в середньому по Україні в 1,5 раза. Це означає, що фактично потрібно буде платити за однокімнатну квартиру на першому етапі 2,7 млн., за двокімнатну 4,6 млн., за трикімнатну 6,1 млн.крб. Це — середні цифри, бо, скажімо, в Києві вони значно вищі.

І за таких умов (ми зробили розрахунки) для того, щоб оплачувати, наприклад, двокімнатну квартиру, де проживає три чоловіка, сім'ї потрібно мати доход 30 млн. крб. на місяць, щоб не звертатися по житлові субсидії; за трикімнатну, де мешкає чотири чоловіка, — 40 млн. крб.

Зрозуміло, що за нинішнього рівня заробітної плати (і уряд прогнозує, що протягом 1996 року цей рівень майже не зміниться, бо підвищиться лише на 12%) фактично 86 відсотків населення потребуватиме житлових субсидій і допомог.

ОТЖЕ, коли розглядати за сукупністю чинників, то уряд не виконує тих зобов'язань, які він давав Верховній Раді і які містяться у програмі його діяльності, у програмі соціально-економічного розвитку, що їх також розглядав парламент. Жодне з цих зобов'язань не виконується.

Зрозуміла й реакція профспілок. Розглянувши проект урядових документів, Федерація профспілок України виступила з категоричним запереченням таких дій уряду. Ця ситуація продиктована ще й тим, що уряд фактично не має коштів для забезпечення житлових субсидій в необхідних обсягах. У проекті бюджету житлові субсидії закладено лише в розрахунку на те, що їх отримуватиме 2,5 млн. сімей, тобто десь 7—8 млн. чоловік. А фактично, якщо виходити з викладених вище показників необхідної квартплати, по дотації звертатиметься близько 40 млн. чоловік. Отже, більш як 30 млн. чоловік не матимуть гарантій отримання житлових субсидій, бо відповідних коштів до бюджету не закладено. За таких умов людина може збирати довідки, звертатися до органів за одержанням житлових субсидій, але їй раз у раз відмовлятимуть у цьому через брак коштів. Очевидно, уряд враховує й той чинник, що людина, попоневіряється, походить, і якщо розмір субсидій буде невеликий — 100 — 200 тис.крб., то й облишить цю справу. А в бюджеті буде якесь заощадження. Але така логіка межує з цинізмом. Гарантії держави мають бути чіткі й обов'язкові, у них має бути фінансова база.

Щодо пошуку належних додаткових коштів, то уряд пропонує фактично забрати 50 відсотків коштів, які надходять до Фонду сприяння зайнятості населення і мають цільове призначення для захисту безробітних. Але ж це не вирішує проблеми. Навпаки, такий підхід ще більше поглиблює її, бо створює соціальну напруженість уже в двох напрямах. І чи взагалі уряд повноважний приймати такі рішення у відриві від контексту Державного бюджету на 1996 рік, який розглядає Верховна Рада?

Тому Федерація профспілок послідовно займає тверду позицію: по-перше, має бути забезпечений надійний, реальний і попереджувальний соціальний захист; по- друге, за таких дій вивільнювані кошти мають справді спрямовувати на підвищення рівня соціальних гарантій і проведення реформи заробітної плати та пенсійного забезпечення; по-третє, такі дії можуть здійснюватися лише після того, як уряд і всі виконавчі структури вживуть негайних заходів щодо погашення заборгованості у заробітній платі, яка становила на 9 січня 1996 р. 62,5 трлн.крб. І рівень цієї заборгованості, якщо простежити динаміку, з місяця в місяць зростає і досяг уже критичної позначки.

Відповідні пропозиції Федерація профспілок надіслала Прем'єр-міністру. В них викладено, що конкретно пропонується зробити в реформуванні системи оплати праці, що — в реформуванні пенсійного забезпечення, що — для погашення заборгованості у заробітній платі і запобіганні причинам невиплати заробітної плати. Зазначено, що останні дії уряду — це невиконання ним умов Генеральної угоди, що провокує трудовий конфлікт між профспілками та урядом. Цей конфлікт ще можна врегулювати шляхом примирної процедури, переговорів на вищому рівні, а саме на рівні Прем'єр-міністра, до того, як будуть прийняті відповідні рішення.

Ми сподіваємося, що пропозиції профспілок, а вони реалістичні, все-таки будуть прийняті.

Скажімо, встановлення мінімальної заробітної плати на рівні 50 відсотків офіційно затвердженої межі малозабезпеченості — 2 млн. 400 тис.крб. — практично не потребує додаткових коштів з бюджету, а на підприємствах госпрозрахункової сфери взагалі це — його власні кошти. Але цим кроком забезпечується хоча б невеличкий рівень соціальної захищеності низькооплачуваних працівників, бо нині близько 11 відсотків робітників і службовців, працюючи повний робочий місяць, мають зарплатню нижче за 2 млн. 400 тис.крб.

Ми також пропонуємо встановити мінімальну пенсію в розмірі 1 млн. 700 тис. крб., що дало б змогу провести диференціацію в пенсійному забезпеченні. Тоді пенсія у тих, хто має відповідний стаж і працював у звичайних умовах, становила б 5 млн. 100 тис.крб., а ті, хто має пільговий стаж на пенсію, одержували б 6 млн. 800 тис.крб. Тут потрібні деякі кошти з бюджету. А те, що пропонує уряд, ще більше заганяє проблему пенсійного забезпечення у глухий кут. Адже якщо буде прийнято рішення про підвищення розміру пенсій в середньому на 27%, тоді мінімальна пенсія з доплатами становитиме 3 млн. 300 тис.крб., середня пенсія — 3 млн. 620 тис.крб. і максимальна — 3 млн.990 тис.крб. Тобто буде суцільна зрівнялівка. Хіба це справедливо для тих людей, які мають, наприклад, сорокарічний стаж роботи, а отримують таку саму пенсію, як і ті, хто з якихось причин не зміг чи не захотів заробляти собі такий стаж? Цю несправедливість треба якомога швидше ліквідувати.

Федерація профспілок готова разом з урядом і комісіями Верховної Ради розглядати питання про те, за рахунок чого можна підвищити пенсії. **До речі, про себе влада подбала. 25 грудня прийнято постанову Кабінету міністрів «Про упорядкування заробітної плати в органах державної влади», а фактично під приводом упорядкування піднято тарифні ставки, посадові оклади і надбавки за ранг удвічі. Отож, для себе солідний попереджувальний захист влада зробила.** Для інших працівників підвищити зарплату пропоновано лише на 12 відсотків. І то це стосується тільки бюджетної сфери, а для виробничих галузей — взагалі нічого. Тому є певні ресурси й можливості шукати кошти і для пенсійного забезпечення.

Ми сподіваємося, що всі пропозиції Федерації профспілок Прем'єр-міністр розгляне. Є також варіанти їх розгляду у Президента. Використовуватимемо з цією метою і звернення до Верховної Ради. Якщо ж до пропозицій профспілок не прислухаються, то, звичайно, будемо діяти всіма законними методами, аж до найрадикальніших.

ОДЕРЖАВШИ останні пропозиції уряду щодо підвищення цін на житлово-комунальні послуги та заходів соціального захисту, Федерація профспілок України відповідно до Генеральної угоди уважно проаналізувала їх і не дала на них своєї згоди.

Вона рішуче заперечила проти намірів уряду, зробивши відповідну заяву Кабінетові міністрів.

Розуміючи, що фактично прийняття таких рішень призведе до невиконання урядом Генеральної угоди і розвитку колективного конфлікту, Федерація профспілок України звернулася від імені профспілкових об'єднань до Прем'єр-міністра з проханням конструктивно підійти до аналізу ситуації, що склалася, і розглянути пропозиції профспілок, які сприяли б врегулюванню зазначених питань без поширення конфлікту на всю Україну.

Ці пропозиції — реалістичні. Вони враховують сучасну соціально-економічну ситуацію. Спрямовані на захист інтересів людини праці, вони водночас відповідатимуть інтересам держави: це — злагода, стабільність розвитку, поступові кроки по шляху реформ без катаклізмів, без соціальних вибухів, без руйнацій.

Олександр СТОЯН,
голова Федерації профспілок України,
народний депутат України.

В комісіях Верховної Ради України

Що ж легше — поставити на ноги велетня чи утворити ще одне міністерство?

КОМІСІЯ Верховної Ради України з питань науки та народної освіти на черговому засіданні розглянула питання «Про хід виконання постанови Верховної Ради України «Про стан науки та її роль в економічному розвитку України». Вів засідання голова комісії Володимир Сторіжко. З основною доповіддю виступив Президент НАН України Борис Патон.

Якщо не деталізувати хід засідання, а спробувати, відштовхнувшись від висловлених на ньому думок, проаналізувати виниклу в українській науці ситуацію, то маємо ось що.

Незалежна Україна має сьогодні значний трудовий потенціал майже у 30 мільйонів чоловік. З кожної тисячі працюючих у 974 — вища або середня освіта. Україна володіє 10 відсотками світових чорноземів, а за загальною площею та якістю орної землі посідає провідне місце в світі. За рівнем науково-технічного потенціалу ми на четвертому місці у світі. За обсягом основних виробничих фондів входимо в десятку індустріально розвинених країн. Маємо значні сировинні ресурси. Займаємо вигідне географічне положення — між індустріально розвиненими країнами Західної Європи та багатими на сировину державами Азії.

Виникає закономірне питання: чому ж досі не зроблено рішучих кроків з метою створення високоефективної, соціально зорієнтованої економіки, що забезпечила б цивілізований рівень життя?

Тому що структура економіки України (гірничо- металургійний, військово-промисловий комплекси, сировинні галузі) залишається такою ж, якою вона була за часів Радянського Союзу. Тому що досі ця структура — галузева, вона відповідає інтересам неіснуючого СРСР, а не вимогам внутрішньої кооперації.

Зрозуміло, що саме наука України покликана зіграти в оновлювальному процесі вирішальну роль. Та що ж маємо насправді?

— Нинішні владні структури, а це в першу чергу міністерства, — сказав в інтерв'ю академік Борис Патон, — ігнорують Національну академію наук. Досить відзначити, що ми навіть не одержали проект державного бюджету на 1996 рік для попереднього вивчення та експертної оцінки. А коли все ж це сталося, і ми зробили аналіз, відповіді на наші пропозиції так і не дочекалися. А це повинно бути законом: усі важливі проекти документів мають подаватися на науково-технічну експертизу.

Ми нещодавно збиралися на раду президентів (крім НАН, є ще чотири галузевих академії) і обговорювали питання взаємодії науки та владних структур.

Дійшли висновку, що фактично співпраці сьогодні немає. Певні люди привласнили собі право бути останньою інстанцією у вирішенні важливих державних питань. Ми впевнені, що на Всеукраїнській нараді з науки, яка намічена на 15 лютого, ці проблеми потрібно обговорити. Але я особисто боюся, щоб ця нарада не повторила долю попередніх — вересневої з питань економіки та грудневої з питань аграрнопромислових.

Змістовними були виступи на засіданні комісії заступника міністра освіти України Ю.Горобця, заступника голови Державного комітету з питань науки, технологій та промислової політики Ю.Доценка, народних депутатів В.Яблонського, А.Степанова, В.Семиноженка, В.Ковтунця, Л.Глухівського. Вони наголошували на важливості збереження нинішнього науково-технічного потенціалу для майбутнього України, зміни сьогоднішнього дискримінаційного ставлення до науки з боку владних структур на якнайсприятливіше. Вносилися пропозиції про створення ще одної керівної інституції України — міністерства науки.

Учасники засідання також узагальнили пропозиції, що заслуговують обговорення на Всеукраїнській нараді з проблем розвитку науки.

Віталій АБЛІЦОВ.

Пишемо нову Конституцію України

Однопалатна і саме Рада — це наша традиція

КОНСТИТУЦІЙНИЙ процес сьогодні — на одному із важливих етапів. Як відомо, 23 листопада 1995 року відбулося чергове засідання Конституційної комісії, на якому було прийнято рішення «взяти проект Конституції України за основу для подальшої роботи». Робота над проектом нової Конституції України триває. Водночас залишається чимало питань дискусійного характеру, які потребують відповіді. Одним із таких є питання про назву та структуру законодавчого органу України.

До співбесіди ми запросили директора Інституту законодавства Верховної Ради України, доктора юридичних наук, професора Віталія ОПРИШКА.

— Віталію Федоровичу, ознайомившись зі змістом проекту нової Конституції України, хотілося б з'ясувати ваше ставлення до норми, за якою Національні Збори (Верховна Рада) України — парламент України є органом законодавчої влади України. Відразу три варіанти назви органу законодавчої влади нашої держави (ст.71)? Яка назва, на ваш погляд, найбільш вдала і чому?

— Скажемо відверто, ефективність функціонування будь-якого державного органу залежить здебільшого не від його назви. Та назва законодавчого органу — питання принципове. Національні збори, Верховна Рада, парламент? Якщо звернутись до офіційних назв представницьких органів в інших державах, то є немало країн, де вони називаються національні збори (Франція), або народні збори (Албанія, Болгарія), державні збори (Угорщина, Естонія), федеральні збори (Швейцарія). В ряді країн цей орган має назву конгрес (США).

Є країни, для яких властиві суто індивідуальні національні назви законодавчих органів: у Швеції — ригсдаг, Ізраїлі — кнесет, Норвегії — стортинг тощо.

У нас в Україні під терміном «збори» звикли розуміти якусь одноразову акцію: зібрались, обговорили питання, прийняли рішення і розійшлись. До розуміння зборів як постійно діючого органу люди не звичні.

Верховна Рада як назва законодавчого органу збереглась в окремих державах, що утворилися після розпаду колишнього СРСР (наприклад, Білорусь).

Я ставлюся цілком нормально до існуючої назви законодавчого органу нашої держави, тобто до Верховної Ради України. Звернімося до словника української мови. Під терміном «рада» слід розуміти спільне обговорення різних питань, колегіальний орган якої-небудь організації, установи. Верховна Рада України як законодавчий орган на основі спільного обговорення законопроектів приймає колегіально у порядку, визначеному його регламентом, законодавчі акти.

Крім того, «Рада» як назва органу законодавчої влади — це наш український історичний термін. Звернімось до відомого документа «Пакти й Конституція законів та вольностей Війська Запорозького», написаного ще гетьманом Війська Запорозького Пилипом Орликом і прийнятого 5 квітня 1710 року. На думку фахівців, це була перша європейська Конституція у сучасному її розумінні. І це справді так. Адже в ній чітко було закріплено й реалізовано ідею поділу законодавчої, виконавчої та судової влад. Так, у шостому параграфі, який регламентував засади управління та діяльності органів державної влади, законодавча влада належала Раді, яка мала збиратися тричі на рік — Різдво Христове, Свято Великодня та Покрови, а також за рішенням гетьмана.

В Україні, як відомо, функціонувала і Центральна Рада. Термін «Рада» використовується і на міжнародному рівні: Рада Безпеки ООН, Рада Європи, Економічна і соціальна рада ООН тощо.

Таким чином, присутність у назві нашого законодавчого органу терміна «Рада» апробовано історією нашої держави, практичною діяльністю міжнародних організацій. І тут, здається, доречно було б згадати Тараса Шевченка, який закликав чужому навчатись і свого не цуратись. Адже люди вже звикли до того, що Верховна Рада України — це законодавчий орган.

Що ж до терміна «парламент», то це здебільшого узагальнююча назва представницьких законодавчих органів різних держав.

— Віталію Федоровичу, в проекті нової Конституції України (ст.72) записано, що Національні збори (а ви вже певним чином довели, що краще залишити назву цього органу «Верховна Рада») складаються з двох палат: Палати депутатів і Сенату, тобто мова йде про те, що наш парламент має бути двопалатний. Чим це викликано і чи буде двопалатний парламент працездатний?

— Передбачається, що Палата депутатів складатиметься з 220 депутатів, яких обиратимуть строком на чотири роки на підставі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Депутатом може бути громадянин, не молодший від 21 року на день виборів, який має право голосу, проживає на території України протягом останніх п'яти років.

Що ж до Сенату, то тут дещо інший порядок його формування. Він формується на основі рівного представництва по три сенатори від Автономної Республіки Крим, кожної області, Києва, а також двох сенаторів від Севастополя, які обираються строком на чотири роки шляхом непрямих виборів. Сенатором може бути громадянин, не молодший від 30 років.

До складу Сенату входять довічно колишні Президенти України за їх згодою.

Таким чином, як ви звернули увагу, не лише різний порядок формування Палати депутатів і Сенату, а й віковий ценз тих, хто входить до їх складу.

— Побудова парламенту будь-якої держави — це важлива ознака, яка характеризує відповідний представницький орган. Нині існують двопалатні парламенти у США, Румунії, Польщі, Бельгії, Японії, Іспанії, Італії, Франції, Великобританії та деяких інших країнах. Чи повинна й Україна наслідувати ці приклади?

— Двопалатність, або бікамералізм, використовувалася свого часу для досягнення компромісів між буржуазією і феодальним класом у їхній боротьбі за політичну владу. Нині існування двох палат пояснюють різними причинами. Однією з важливих є наявність федерального устрою і необхідність урахування інтересів суб'єктів федерації.

До речі, автори американської конституції 1787 року спочатку спробували утворити однопалатний парламент, але не змогли розв'язати питання про представництво в ньому окремих штатів. Це й стало однією із основних причин зміни їхньої позиції і утворення двопалатного парламенту. Отже, в даному разі саме федеральний устрій США зіграв свою роль.

Що ж до однопалатних парламентів, то саме такий функціонує у Фінляндії, а після другої світової війни парламенти європейських держав: Греції, Португалії, Угорщини, Болгарії, Данії та деяких інших були перетворені з двопалатних на однопалатні. В Швеції, наприклад, таке реформування було здійснено у 1969 році. Сьогодні майже половина держав Європи має однопалатні парламенти.

Формування одно- чи двопалатного парламенту має відповідно обгрунтовуватися. Однією із основних причин, які обумовлюють створення двопалатного парламенту, є передусім федеральний устрій держави або навіть автономізація областей України. Ні того, ні іншого поки що у нас немає. Адже Україна унітарна держава. А в унітарних державах, як свідчить історія розвитку парламентаризму, наявність двопалатних парламентів зумовлена здебільшого національними, історичними, культурними традиціями, що відображають, як правило, результат компромісу, який мав місце в минулому між феодалами і буржуазією.

Серйозне заперечення викликає і порядок обрання Сенату. За проектом Конституції Сенат, як уже зазначалося, має формуватися на основі рівного представництва — по три сенатори від Автономної Республіки Крим, від кожної області, Києва, а також двох сенаторів від Севастополя. Хоча проект Конституції формально передбачає формування Сенату на основі рівного представництва, проте фактично це представництво є не рівним, оскільки області України різні за своїм економічним потенціалом, соціальним розвитком і, головне, за кількістю населення. Хіба оце правильно, коли, наприклад, буде представлено однаково по три сенатори від Донецької області, населення якої налічує понад 5 млн. чоловік і Чернівецької, на території якої мешкає менш як 1 млн. чоловік.

Крім того, наявність двох палат ускладнить законодавчу процедуру, стримуватиме проходження і ухвалення законів. А нам, як ви знаєте, потрібно активніше створювати законодавчу правову основу функціонування суспільства і держави. Люди вимагають швидшого прийняття законів, які захищають і гарантують політичні, соціально-економічні і особисті їх права та свободи. Можуть виникати навіть такі ситуації, за яких той чи інший закон в умовах двопалатності може бути неприйнятим. Звернімось до ст.94 проекту Конституції, в якій сказано, що у разі виникнення розбіжностей між палатами Національних Зборів щодо обговорюваного законопроекту для їх подолання утворюється узгоджувальна об'єднана комісія на паритетних засадах. Якщо узгоджувальна комісія не зможе запропонувати Національним Зборам узгоджений законопроект, остаточне рішення приймає Палата депутатів більшістю в дві третини від її складу, встановленого у Конституції. Цілком зрозуміло, що законопроект не пройде, якщо такої кількості голосів Палата депутатів не збере.

Така ситуація може скластись і з ухваленням Державного бюджету України (ст.99), усунення з посади Президента у порядку особливої процедури (імпічменту) у разі скоєння ним злочину.

Можна було б навести й інші аргументи щодо недоцільності конституційного закріплення двопалатного парламенту в Україні. Зрештою, має перемагати завжди здоровий глузд при прийнятті всіх рішень, тим більше коли йдеться про Конституцію — Основний Закон держави.

Бесіду провела Вікторія СВІТЛАНОВА.

Замість міліції — ПОЛІЦІЯ

Але мало змінити назву — органи внутрішніх справ потребують докорінного реформування

***СЬОГОДНІ** уже очевидно, що однією з причин неадекватної реакції правоохоронних органів на антисоціальні, кримінальні прояви є застарілі форми і методи діяльності правоохоронних органів. Структура цих органів не відповідає умовам, що склалися в ході боротьби із злочинністю сучасного статусу України як незалежної держави, члена Ради Європи. Їхня робота потребує не лише удосконалення, але й відповідної перебудови, викликаної потребами економічного, політичного й соціального життя суспільства.*

Безпосередньо це стосується й органів внутрішніх справ.

Аналіз стану злочинності та наукові дослідження у сфері управління, вивчення роботи правоохоронних органів зарубіжних країн свідчать про те, що наша система управління цими органами недосконала і не відповідає повністю тим завданням, що стоять перед ними. Ця система занадто громіздка. Вона має багато дублюючих ланок управління, що є однією з причин недостатнього впливу управлінських структур на ефективність боротьби зі злочинністю. Наприклад, боротьбу із злочинами в економіці зараз ведуть три служби органів МВС: державна служба боротьби з економічною злочинністю, підрозділи боротьби з організованою злочинністю, податкова міліція. Коли придивитися уважніше, то їхні функції багато в чому дублюються, переплітаються між собою.

Звичайно, над вирішенням цих та інших питань постійно працюють керівництво Міністерства внутрішніх справ України, його підрозділи, навчальні заклади, наукові установи й окремі вчені-правознавці. Зокрема, міністерство розробило проект концепції реформи системи органів внутрішніх справ України, який сьогодні обговорюється у його службах та підрозділах. Крім того, є сподівання, що ряд важливих і принципових питань щодо реформування органів внутрішніх справ вирішить міжнародна науково-практична конференція «Проблеми реформування органів внутрішніх справ на сучасному етапі», яка розпочинає роботу сьогодні в Києві на базі Української академії внутрішніх справ. Зокрема, під час роботи конференції планується: визначити поняття органів внутрішніх справ, їх завдання, повноваження та структуру; передбачити пріоритетність служб і підрозділів; напрацювати пропозиції щодо звільнення органів внутрішніх справ від невластивих їм функцій; скорочення штатної чисельності апаратів міністерства, його управлінь і відділів на місцях; децентралізувати органи міліції; удосконалити порядок професійного відбору на службу до органів внутрішніх справ, систему навчання; зберегти ядро професійних кадрів.

Одним із напрямів реформування діяльності правоохоронних органів мусить стати створення гнучкої системи органів внутрішніх справ, яка здатна самостійно пристосовуватися до змін у суспільстві, його динаміки та структури.

Враховуючи соціально-економічне напруження й нестабільність в суспільстві, найдоцільніше було б реформувати органи внутрішніх справ поетапно. Так, на **першому етапі** слід конкретно визначити можливі напрямки їх діяльності, завдання, функції та структуру, на підставі чого розробити відповідні експериментальні моделі на всіх рівнях управління системи органів МВС. На **другому етапі** визначитися з можливостями фінансового та матеріально-технічного забезпечення перебудови цих органів. На **третьому** — слід комплексно забезпечити нормативне та інше документаційне закріплення зазначеного процесу реформування із визначенням конкретних термінів та виконавців його проведення.

Говорячи про реформування органів внутрішніх справ України, насамперед слід виділити деякі проблеми й визначити шляхи їх розв'язання.

Бувши протягом багатьох років важливим інструментом командно-адміністративної системи, органи внутрішніх справ до цього часу виконують значну частину функцій, безпосередньо не пов'язаних з охороною громадського порядку та боротьбою зі злочинністю. Тому однією з нагальних проблем, що потребують позитивного вирішення, є позбавлення цих органів від невластивих їм функцій з наступною передачею їх іншим міністерствам, відомствам, або органам виконавчої влади на місцях. Передусім, це стосується установ виконання покарань, паспортної служби, медвитверезників, приймачів для неповнолітніх і так званих бомжів, спецприймачів для адмінзаарештованих тощо.

Варте уваги й питання про перейменування міліції як одного із підрозділів органів внутрішніх справ. Сьогодні назва цього органу не відповідає реаліям нашого життя, оскільки в своєму первинному значенні «міліція» — це військо, що формується лише на час війни як ополчення.

МІЛІЦІЯ повинна перетворитися з карально-репресивного органу на орган, діяльність якого спрямована передусім на захист прав і свобод кожного громадянина від протиправних посягань.

Якщо раніше її головним завданням був захист держави, то тепер соціальна спрямованість роботи міліції має вийти на перший план. У той же час термін «поліція» означає установу та персонал, які охороняють життя, здоров'я, майно, громадський порядок та безпеку. Така назва найповніше відображає суть цього правоохоронного органу і характерна для більшості цивілізованих країн світу. Отже, в разі нагоди доцільно було б внести відповідні зміни до чинного законодавства і щодо назви.

Ще однією з проблем, котра суттєво впливає на результати боротьби зі злочинністю, є відплив професіональних кадрів з органів внутрішніх справ. А ті, що залишаються, використовуються неефективно, нераціонально, внаслідок чого маємо ситуацію, за якої оперативно-розшуковою діяльністю, попереднім слідством безпосередньо займаються майже чверть працівників міліції, чиє навантаження значно перевищує всі науково обгрунтовані норми. У той же час безмірно розростається управлінський апарат. Зокрема, з певного часу в МВС переважає такий принцип організації окремих структурних підрозділів (служб): кожній проблемі, кожному напрямкові діяльності (наприклад, боротьба із незаконним обігом наркотичних засобів, злочинними проявами на транспорті тощо) — окрему управлінську структуру у вигляді головного чи самостійного управління або самостійного відділу. Це призвело до надмірного розбухання штатів, але аж ніяк не сприяло поліпшенню керівництва підрозділами на місцях.

Разом з тим, саме на рівні міського, районного та лінійного відділів (управлінь) органів внутрішніх справ виконується основна робота з профілактики припинення, розкриття й розслідування злочинів та інших правопорушень.

У зв'язку з цим було б доцільно будувати систему управління діяльністю органів внутрішніх справ (структур) насамперед по лінії міськ-, рай-, лінвідділів (управлінь). Для цього треба лише конкретно визначити напрями практичної, повсякденної роботи працівників названих підрозділів: охорона громадського порядку, профілактика, припинення і розкриття злочинів; провадження дізнання та попереднього слідства; боротьба з пожежами тощо. Не менш важливо обгрунтувати й потребу існування відповідних структурних підрозділів на цьому рівні управління їх діяльністю, а саме: служби дільничних інспекторів міліції; відділу карного розшуку; слідчого відділу; пожежної частини тощо. Для того, щоб міліцію максимально наблизити до населення, замість існуючої організації міліцейських підрозділів за системою єдиної дислокації пропонується створити модель несення патрульно-постової служби за принципом «квадрат», або стаціонарних і пересувних цілодобових пунктів (постів) міліції.

За наявних соціально-економічних умов виправдає себе і децентралізація міліції. Це сприятиме підвищенню рівня стосунків міліції і громадськості, посиленню демократичного контролю за міліцією, використанню можливості місцевих органів влади і самоврядування для поліпшення її матеріально-технічного забезпечення, соціального становища працівників цього правоохоронного підрозділу.

Що ж до обласних управлінь органів внутрішніх справ, управлінь на транспорті та апарату міністерства, то саме на цих рівнях виникає нагальна потреба докорінних змін. Зокрема, не можна погодитися з таким становищем, коли величезна кількість співробітників, займаючи посади слідчих, оперуповноважених карного розшуку, інспекторів пожежної охорони, державтоінспекції тощо, фактично не розслідують кримінальних справ, не ловлять злочинців, не гасять пожеж, не регулюють дорожній рух. Насправді вони виконують функції планування, контролю та методичної допомоги. Але відомо, що це функції штабні, і виконувати їх мусить штаб — МВС України.

БЕЗУМОВНО, є злочини, розкриття та розслідування яких треба здійснювати не на рівні районів та міст, а на рівні областей, а деяких — навіть на загальнодержавному рівні.

У зв'язку з цим виникає потреба в створенні відповідних обласних та центральних галузевих служб у системі органів МВС. Але, по-перше, вони мусять бути не управлінськими, а практичними підрозділами, і тому, по-друге, вони повинні бути при УВС або МВС, а не апаратними структурами.

А все це загалом спонукає до перегляду існуючої структури апаратів обласних УВС, УВС на транспорті та МВС України. Передусім, варто скоротити до оптимального рівня їх штати і за рахунок цього зміцнити органи внутрішніх справ низової ланки, особовий склад яких безпосередньо веде боротьбу зі злочинністю та забезпечує громадський порядок і громадську безпеку; переглянути їх повноваження, завдання і функції.

Важливим аспектом організаційно-управлінської роботи Міністерства внутрішніх справ України є питання розподілу обов'язків заступників міністра. Зараз міністерство дотримується галузевого принципу: заступники міністра курирують одне-п'ять відповідних управлінь. У деяких випадках це призводить до непорозумінь, а інколи — й до антагонізму між галузевими службами, які мають різних кураторів.

А в разі дотримання територіального принципу розподілу обов'язків заступників міністра це дозволить чіткіше і узгодженіше визначити мету всіх служб і підрозділів, спрямувати їх діяльність на досягнення єдиної цілі — забезпечити правопорядок, захист прав і свобод та майна громадян.

Це лише деякі проблеми, котрі слід вирішити у процесі реформування органів внутрішніх справ. Однак, таке реформування можливе лише за умови відповідного розв'язання цього питання на державному рівні і належного правового забезпечення. Зокрема, сьогодні актуальним є визначення місця та ролі органів внутрішніх справ у системі правоохоронних органів. Потрібно розробити й прийняти Закон України «Про Міністерство внутрішніх справ», де конкретно визначити поняття, завдання, функції та структуру як у цілому названих органів, так і їх складових частин. У подальшому слід розробити й привести у відповідність із цим законом всю іншу нормативну базу (в тому числі й відомчі нормативні акти МВС), що регламентує їх діяльність.

А з огляду на поліпшення підготовки кадрів для органів внутрішніх справ, слід удосконалити і систему навчальних закладів МВС України. Міністерство внутрішніх справ, приступивши до створення та розширення мережі вищих навчальних закладів, не сповна визначилось із кваліфікаційними вимогами до посад, які мають заміщатися фахівцями різного рівня освіти, а тому сталося неоправдане зсунення в бік розширення мережі вищої освіти за рахунок середньої.

Оцінка минулого та напрацьованого за останні роки досвіду дає можливість запропонувати для обговорення принципово нову структуру професійно-освітньої підготовки кадрів у відомчих вищих навчальних закладах. Вона може складатися із таких ланок:

1. Початкова професійна підготовка (термін — один рік).
2. Підготовка молодшого спеціаліста-юриста (термін — два роки).
3. Підготовка спеціаліста (термін — два роки).
4. Післядипломна підготовка (термін — до одного року та до трьох років).

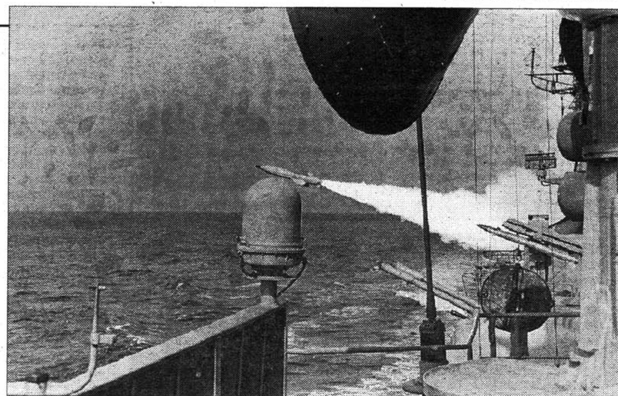
Така структура підготовки кадрів дасть можливість збільшити чисельність слухачів та курсантів, поліпшити їх освітню, професійну підготовку, надати їй практичну спрямованість.

Таким чином, реформування органів внутрішніх справ є нагальною проблемою сьогодення. Її вирішення сприятиме ефективній боротьбі з протиправними проявами у суспільстві й побудові незалежної демократичної, правової держави.

Василь ШАКУН,
перший проректор Української академії внутрішніх справ, полковник міліції, кандидат юридичних наук.

ГРАБЛІ, ЯКІ ГРЕБУТЬ ВІД СЕБЕ,

або Десять запитань до міністра оборони п. Шмарова

Торік керівництво Української Республіканської партії заявило засобам масової інформації про створення власного Центру вивчення антиукраїнської діяльності (ЦВАД). Подібні служби здавна відомі в зарубіжних країнах, однак функціонують вони, як і належить, під опікою держави. В Україні ж цю місію змушена перебирати на себе патріотична опозиція, оскільки національні інтереси поки що не стали основним мотивом діяльності навіть у найвищих ешелонах влади. Доказом цього є і стаття Голови УРП, народного депутата України Богдана Ярошинського, яка ґрунтується на документальних матеріалах із досьє ЦВАД.

Ми давно звикли до таємних перетрактацій явно вельможного урядового панства за щільно зачиненими дверима, бо, по-перше, на те є давня дипломатична узвичаєність, а по-друге, знаємо, що немає нічого схованого, що б не об'явилося. Шкода тільки, що до тої схованки найчастіше зазираємо, як і за царя Гороха, завдяки чужинецьким голосам, по крихті визбируємо оті «таємниці» з «Лос-Анджелес Таймс», «Франс Пресс», «Цайтунг» та знов і знов переконуємося, що наш брат-дипломат великий мастак чуже на ніжки ставити, а своє з ніг валити. Цю народну сентенцію, здається, сповна підтвердили сочинські переговори міністра оборони України Валерія Шмарова і глави відповідного російського відомства Павла Грачова у листопаді минулого року. Схоже, це було щось значно більше за традиційний діалог двох військових міністрів, адже в результаті маємо аж... 26 угод! Зокрема, домовлено про негайний продаж Росії 19 новеньких Ту-160, після чого наш сусід матиме 25 літаків такого типу, кожен з яких вміщує на борту 12 ядерних ракет класу «повітря—земля». Завважмо, що ця смертоносна машина здатна пролетіти 8000 миль без дозаправки. Але це ще не все. У слід за Ту-160 до Росії мають перекочувати і 25 літаків Ту-95 — носіїв крилатих ядерних ракет повітряного базування великої дальності дії. За яку ж, питається, ціну дістанеться таке багатство «наймиролюбнішій» країні? Ціна, як скрізь тепер водиться, договірна. Нам же лише відомо, що Росія пропонувала Україні в двадцять (!) разів менше за справжню вартість. І замість того, щоб знайти достойного покупця на світовому ринку, ми вже вкотре віддаємо Росії за маленьку нитку цілу свитку. А відтак ще й збуваємо за бартером (?) 32 ракети СС-19 до тих 16-ти, яких позбулися раніше, а також 300 крилатих ракет меншої дальності.

Отже, продаж озброєнь засвідчує принципову зміну в політиці України, власне, зміну в політиці України, власне, зміну її стратегічної мети стосовно роззброєння. Якщо раніше ми прагнули зменшення загальної кількості ядерних озброєнь у світі, то сьогодні погодилися на переміщення їх з одного місця на інше.

Згідно з договором про скорочення стратегічних озброєнь СТАРТ-1, підписаного 1991 року, Росія мусить скоротити значну частину ядерного арсеналу. Згідно з договором 1994 року Україна зобов'язана відправити свої ядерні боєголовки до РФ для їх подальшого демонтування. Тим часом договір 1993 року СТАРТ-2 передбачає подальше скорочення озброєнь, визначених у договорі СТАРТ-1, і заборону розгортання ракет СС-19.

Ще донедавна Росія не планувала заміни своїх ракет, оснащених кількома боєголовками, та нині її військове керівництво вочевидь заклопотане пошуками збільшення терміну служби цих озброєнь. Чому? Причини, здається, не потребують особливих мотивацій. Йдеться насамперед про погіршення російсько-американських стосунків і зменшення перспективи ратифікації договору СТАРТ—2.

То на чий же млин женуть воду угоди Грачова—Шмарова? Відповідь дуже сумна. Окрім того, що ми самі себе обкрадаємо, ми ще й підіграємо Росії у її протистоянні із Заходом, тобто з нашими природними союзниками.

Тримаючи в таємниці умови продажу озброєнь, нам підкидають традиційне виправдання: втрати буде відшкодовано зменшенням заборгованості за постачання енергоносіїв. Проте, на жаль, та «постійно зменшувана» заборгованість рік у рік зростає. А закупівля згаданих озброєнь дозволить Росії підтримувати свій ядерний потенціал на належному рівні до 2009 року без виробництва і розгортання нових дорогих ракет. Саме так заявив Інтерфаксу командувач стратегічних ракетних військ РФ генерал Ігор Сергєєв. 16 таких ракет, за його ж словами, Україна продала Росії ще раніше, і вони вже встановлені в шахтах. На яких підставах? За якими угодами? За чиїм таким правом? Невідомо. Напрошується висновок зі сфери неприпустимого: Міністерство оборони України здійснює власну зовнішню політику!!! Цікаво, з чиєї санкції?

За непроглядну завісу цієї таємної політики сьогодні зась зазирнути навіть Комісії Верховної Ради у закордонних справах та зв'язках з СНД. Знаємо, що Грачов з Шмаровим домовилися про транзит контингенту російських військ у Придністров'ї через українську територію, але знову ж таки не відаємо, на яких умовах здійснюватимуться такі акції. А чого варта домовленість про співробітництво у космосі, тоді як російська сторона не погодилася передавати нам інформацію зі своїх супутників? Я б сказав, що подібна угода варта дірки від бублика, та боюся, що це стосуватиметься не обох сторін. Кому дірка, а кому й сам бублик.

Серед отих 26 угод вирішувалось і питання про кількість та терміни виведення сухопутних військ РФ з території Криму. Росія погодилася розформувати військово-морську базу Донузлав і «віддати» Україні 50% майна. А от за морську піхоту РФ ніхто анічичирк, бо вона озброєна танками, і Росії зовсім не до шмиги флангові обмеження. Зате спільні військові і штабні навчання — це саме те, що їй потрібно, Росія завжди полюбляла все спільне, союзне, єдине і т. п. Тому, звичайно, і тут сторони досягли повного взаєморозуміння.

Непокоїть іще одна заява пана Шмарова, який сказав, що так само «як для Росії є неприйнятними флангові обмеження на Північному Кавказі, так і для України — в Одеському окрузі». Це є неприховане підігравання Росії, яка порушує договір про звичайні збройні сили в Європі (ЗОЄ) щодо флангових обмежень. Інакше кажучи, це дрейф від військово-технічного до військово-політичного співробітництва, яким постійно марить Росія і яке дамокловим мечем зависає над національними інтересами України.

Отож у контексті усіх цих спостережень закономірно постає низка запитань до міністра оборони України п. Шмарова перед лицем найвищого державного керівництва.

Перше. Яка ціна обумовлена за 25 бомбардувальників, 48 стратегічних та 300 крилатих ракет? Чи не стали для нас російські енергоносії діамантовими?

Друге. Чи не допомагаємо ми Росії знецінити угоди СТАРТ-1, СТАРТ-2 та угоди 1994 року?

Третє. Чи передбачена платня за транзит чужоземних військ та озброєнь через нашу територію, зважаючи бодай на підвищений ризик транспортування подібних вантажів?

Четверте. Чи не пора скасувати домовленості про спільну систему ППО, якщо РФ не бажає ділитися розвідувальною інформацією зі своїх супутників?

П'яте. Чи не виглядає Україна нині як держава, що стає джерелом підсилення військового потенціалу Росії у її протистоянні із Заходом? І чи не вплине така зміна іміджу України на готовність країн Заходу до співпраці з нами?

Шосте. Як це в'яжеться з політикою Президента і з його думкою про те, що посилення націоналістичних тенденцій у Росії є однією з найбільших загроз для нашої держави і Європи в цілому? («Файненшл Таймс», 25—26.11.95р.).

Сьоме. Що надалі будемо віддавати за один і той самий псевдоборг за енергоносії (спершу був «нульовий варіант», потім державне майно, тепер найцінніша зброя)?

Восьме. Чи має взагалі міністр оборони повноваження від Президента на укладання угод, які коштують Україні багатомільярдних сум?

Дев'яте. Чи має право і сам Президент на укладання таких угод, тим більше, коли вони стосуються військово-політичного співробітництва, без ратифікації їх Верховною Радою?

І останнє. Чи може посадовець, дії якого вочевидь суперечать національним інтересам країни, і надалі обіймати один із найвищих державних постів? Навіть якщо цей посадовець зробив нечуваний у цілісінькім світі винахід. Хіба що тільки для України це не є дивовижне. Він винайшов граблі, які гребуть від себе.

Богдан ЯРОШИНСЬКИЙ,
голова УРП, народний депутат України.

Діти — не тільки квіти. А й ходовий товар

У Києві відбувся семінар, присвячений проблемам захисту прав дитини. Його організувала Українська секція Міжнародного товариства з прав людини. Проведення таких семінарів (усього їх має бути 28) передбачено проектом «Розвиток громадянського суспільства в Україні» за програмою TACIS Європейського співтовариства. В нашій державі вона здійснюється за допомогою саме Української секції Міжнародного товариства з прав людини (УС МТПЛ).

Крім того, правозахисники взяли активну участь у реалізації програми «Надання гуманітарної допомоги», зокрема в забезпеченні продуктами, одягом, медичним обладнанням та ліками багатодітних сімей, інвалідів, вихованців дитячих будинків, колоній для неповнолітніх правопорушників.

Правозахисна діяльність товариства поширюється на 94 держави. Більш як 200 тисяч осіб з різних країн постійно підтримують МТПЛ через участь у гуманітарних акціях та фінансову допомогу.

На київському семінарі було розглянуто хід виконання міжнародних зобов'язань України з міжнародно-правових документів, що стосуються прав дитини, зокрема кримінально-правової гарантії захисту неповнолітніх від зловживань, їх соціальний захист тощо.

З доповідями на семінарі виступали: заступник голови Комісії Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Ніна Карпачова, доцент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Національного університету імені Шевченка кандидат юридичних наук Сергій Ісакович, голова Всеукраїнського комітету захисту прав дитини адвокат Наталя Петрова та інші. Наведені ними факти змусили присутніх дійти висновку, що в Україні істотно порушують права неповнолітніх, держава не дотримується норм раніше підписаних міжнародних конвенцій.

За словами Ніни Карпачової, наприклад, тільки за короткий час було переправлено за кордон для усиновлення іноземцями 802 дітей (деяким малюкам виповнилося... аж дві доби від народження), досі невідома доля більшості дітей, яких начебто вивезли на оздоровлення до США та Абхазії. На думку заступника голови Комісії, сьогодні нашу країну втягнено у відкриту торгівлю людьми.

Учасники семінару вважають, що Україні конче потрібен закон про захист дитинства: цей документ слід сформувати, виходячи з положень Декларації прав дитини, проголошеної резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 1959 року, Конвенції з прав дитинства, Декларації про захист жінок і дітей. Особливо наголошувалося на прийнятті відповідної статті до Конституції України.

Віктор ВОРОНЮК,
координатор з преси
Української секції МТПЛ.

Повертаючись до надрукованого

То все ж порушення були?

Акціонерне товариство «Укргазпром», про приватизацію якого йшлося в матеріалі народного депутата Сергія Драгомарецького «Приватизація об'єктів нафтогазового комплексу як яскравий епізод пограбування країни» («ГУ» за 26 грудня 1995 року), надіслало до нашої редакції кілька документів, які твердять, що приватизація «Укргазпрому» здійснюється відповідно до норм чинного законодавства.

Проте серед одержаних документів — інформація Генеральної прокуратури України, яка, зокрема, зазначає, що приватизацію майна об'єднання «Укргазпром» на цей час не завершено. «Укргазпром» пройшов лише стадію корпоратизації, тобто підготовки до приватизації. Акції АТ «Укргазпром» на цей час належать державі.

Разом з тим, зазначається в інформації, Фонд державного майна України, видавши дозвіл на приватизацію «Укргазпрому», не приділив належної уваги питанню розпорядження майном об'єднання, не зажадав актів інвентаризації комплексів і переліку об'єктів, які не підлягають приватизації.

За результатами проведеної Генеральною прокуратурою України перевірки внесено подання Фондові державного майна про усунення порушень законодавства у процесі підготовки об'єднання «Укргазпром» до приватизації.

Від Комітету з Державних премій України імені Т.Шевченка при Кабінеті міністрів України

Комітет з Державних премій України імені Т.Шевченка при Кабінеті міністрів України повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття Державних премій України імені Т.Шевченка 1996 року допущено такі кандидатури:

У галузі літератури

1. **Базилевський** Володимир. Збірка поезій «Вертеп».

Висунуто редакцією газети «Вечірній Київ».

2. **Горлач (Коваленко)** Леонід. Цикл історичних романів у віршах «Перст Аскольда», «Слов'янський острів», «Чисте поле», історична поема «Ніч у Вишгороді».

Висунуто центром «Український дім» при Кабінеті міністрів України.

3. **Іванченко Раїса.** Тетралогія про Київську Русь: «Зрада або як стати володарем», «Гнів Перуна», «Золоті стремена», «Отрута для княгині».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України, Всеукраїнським товариством «Просвіта» ім. Тараса Шевченка, Асоціацією «Україна—Бельгія».

4. **Жиленко** Ірина. Збірка віршів «Вечірка у старій винарні».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України.

5. **Зуєвський Олег** (США). Збірка поезій «Кассіопея. Парафрази».

Висунуто редакцією журналу «Дніпро».

6. **Міняйло Віктор.** Роман «Вічний Іван».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України.

7. **Ребро** Петро. Поетична трилогія «Козацькі жарти»

Висунуто кафедрою української літератури Запорізького державного університету, Запорізькою обласною універсальною бібліотекою імені О.М.Горького, науково- методичною радою Національного заповідника «Хортиця», колегією управління культури Запорізької обласної державної адміністрації, редколегією редакції газети «Запорізька правда».

8. **Самійленко** Микола. Збірка поезій «Яса».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України, видавництвом «Український письменник».

9. Скунць Петро. Збірка поезій «Спитай себе».

Висунуто Закарпатською організацією Спілки письменників України.

10. **Содомора** Андрій. Переклади українською мовою творів видатних авторів античності (поеми Тіта Лукреція Кара «Про природу речей», трагедій Софокла, Есхіла, Евріпіда).

Висунуто Львівською організацією Спілки письменників України.

11. **Томенко** Микола. Збірка поезій «З трудової книжки матері».

Висунуто видавництвом «Український письменник», Інститутом проблем церкви і міжконфесійних відносин.

12. **Черемський** Петро. Дитячий універсальник «Щедрик» (за кращий твір для дітей та юнацтва).

Висунуто Львівською обласною громадською організацією «Братство шанувальників Тараса Шевченка».

13. **Чемерис** Валентин. Історичні романи «Ольвія», «Фортеця на Борисфені».

Висунуто видавництвом «Український письменник».

У галузі журналістики і публіцистики

1. **Бабчук Емма** — автор і ведуча. Організація і проведення художньо-публіцистичних програм Українського радіо «Суботні зустрічі».

Висунуто Львівською обласною громадською організацією «Братство шанувальників Тараса Шевченка».

2. **Лисенко** Людмила — автор і ведуча. Художньо-публіцистична телепрограма «Плеяда».

Висунуто Всеукраїнським товариством «Просвіта» ім.Тараса Шевченка, Спілкою майстрів народного мистецтва України.

3. **Ткаченко** Борис. Книжка «Під чорним тавром».

Висунуто літературно-мистецьким об'єднанням «Обрій» при редакції лебединської міськрайонної газети «Життя Лебединщини».

4. **Чорновіл** В'ячеслав. Публіцистичні збірники «Правосуддя чи рецидиви терору», «Лихо з розуму», книга «Хроніка таборових буднів», публіцистичні виступи у газетах та журналах України і світу.

Висунуто Народним Рухом України, Тернопільським краєзнавчим музеєм, Хмельницьким моно-театром «Кут».

У галузі теорії та історії літератури і мистецтва

1. **Дончик** Віталій, **Моренець** Володимир, **Штонь** Григорій, **Кравченко** Андрій, **Ковалів** Юрій, **Мельник** Володимир, **Наєнко** Михайло, **Агеєва Віра** — автори. «Історія української літератури XX століття» у 2-х книгах.

Висунуто Інститутом літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України.

2. **Кагарлицький** Микола. Книжка «Катерина Білокур. Я буду художником».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України, Державним музеєм Т.Г.Шевченка.

3. **Макаров** Анатолій. Книжка «Світло українського бароккo».

Висунуто Київською організацією Спілки письменників України.

У галузі образотворчого мистецтва

1. **Білас** Михайло. Видатна творча діяльність у галузі декоративно-ужиткового мистецтва.

Висунуто Національним музеєм у Львові, Колегією управління культури Львівської обласної державної **адміністрації.**

2. **Карафа-Корбут Софія.** Цикл ілюстрацій до творів української класичної літератури (Т.Шевченко, І.Франко, Леся Українка, С.Васильченко, М.Старицький).

Висунуто Українським поліграфічним інститутом імені Івана Федорова, видавництвом «Каменяр», Львівським літературно-меморіальним музеєм Івана Франка.

3. **Нарбут** Данило. Серія «Гетьмани України» (1992 — 1995) та картини «Вибори кошового», «Страшний суд», «Покрова Богородиці».

Висунуто Спілкою художників України.

4. **Зноба** Валентин. Створення скульптурних композицій на тему Великої Вітчизняної війни (монумент Слави у м.Херсоні, «Битва за Дніпро на Букринському плацдармі» у м.Броварах, на Хмельниччині...).

Висунуто Радою Київської міської організації ветеранів України, Херсонською міською радою ветеранів України, Херсонською обласною адміністрацією Спілки архітекторів України, виконкомом Херсонської Ради народних депутатів.

5. **Севрук** Галина. Вагомий внесок у розвиток національної культури і мистецтва.

Висунуто Народним Рухом України, Тернопільським обласним художнім музеєм.

У галузі музики

1. **Балей** Вірко (США). Значний внесок у розвиток українського музичного мистецтва.

Висунуто товариством «Україна».

2. **Янівський** Богдан-Юрій. Цикл музичних творів великої форми для дітей (за кращий твір для дітей та юнацтва).

Висунуто Львівським міжобласним відділенням Спілки театральних діячів України, Першим українським театром для дітей та юнацтва (м.Львів), Донецькою державною консерваторією ім. С. Прокоф'єва, Львівською організацією Спілки письменників України, редколегією часопису «Дзвін».

У галузі оперно-театрального мистецтва

1. **Кожухар** Володимир — диригент. Високохудожнє втілення на сцені Національної опери України оперних вистав «Тарас Бульба» М.Лисенка, «Золотий обруч» Б.Лятошинського, «Набукко» Дж.Верді, «Лоенгрін» Р.Вагнера.

Висунуто Національною оперою України.

2. **Опанасенко** Володимир — режисер-постановник, **Губа** Володимир — композитор, **Задніпровський** Олександр — виконавець головної ролі. Вистава «Гетьман Дорошенко» в Національному академічному драматичному театрі імені І.Франка.

Висунуто Всеукраїнським товариством «Просвіта» ім.Тараса Шевченка, Гастрольно-концертним об'єднанням «Рух-концерт», Центром української культури в Москві, Колегією українських підприємців «Діаспора», парафіями Святих Апостолів Петра і Павла та Святої Марії Магдалини УПЦ Київського патріархату, Компанією «Дар», МП «Українська перспектива», Організацією українського національного руху (м.Москва).

3. **Прядченко** Микола — артист балету. Створення високомистецьких образів у балетах «Лісова пісня» М.Скорульського (Лукаш), «Лебедине озеро» П.Чайковського (Зігфрід), «Ромео і Джульєтта» С.Прокоф'єва (Ромео).

Висунуто Художньою колегією Національної **опери України.**

У галузі концертно-виконавської діяльності

1. **Капела бандуристів «Карпати».** Концертні програми 1993 — 1995 років.

Висунуто Львівською обласною філармонією, Управлінням культури Львівської обласної державної адміністрації.

2. **Кречко** Михайло. Видатні заслуги у розвитку національного хорового мистецтва України, хормейстерсько-постановчу роботу («Зима і Весна» М.Лисенка, «Івасик-Телесик» К.Стеценка, «Золоторогий Олень» О.Костіна...), концертні програми останніх років.

Висунуто художньою радою Київського державного дитячого музичного театру.

3. **Максимчук** Святослав. Концертні програми 1992 — 1995 років.

Висунуто Львівським літературно-меморіальним музеєм Івана **Франка,** Всеукраїнським товариством «Просвіта» ім.Тараса Шевченка, Харківським культурологічним товариством «Спадщина».

4. **Петриненко** Тарас. Видатні творчі досягнення в розвитку сучасної української естрадної пісні, а також концертно-виконавська діяльність останніх років.

Висунуто Народним Рухом України, конгресом Українських Націоналістів, редакцією журналу «Українська культура», Тернопільською обласною школою мистецтв, Хмельницьким монотеатром «Кут».

5. **Яремчук** Назарій (посмертно). Концертна діяльність 1973 — 1995 років.

Висунуто Чернівецькою обласною державною адміністрацією, Чернівецькою обласною філармонією, Чернівецькою обласною Радою народних депутатів.

У галузі кінематографії

1. **Бійма** Олег — режисер-постановник, **Зоценко** Олекса — оператор-постановник, **Гронський** Володимир — композитор, **Сумська** Ольга, **Хостікоєв** Анатолій, **Дехтярьова** Зінаїда, **Богданович** Олексій — актори. Серіали художніх телевізійних фільмів «Пастка», «Злочин з багатьма невідомими» студії «Укртелефільм».

Висунуто Спілкою театральних діячів України, Львівським літературно-меморіальним музеєм Івана Франка, Національною телекомпанією України, художньою радою студії «Укртелефільм».

Комітет з Державних премій України імені Т.Шевченка звертається до широкої громадськості, установ культури, редакцій газет і журналів з проханням взяти участь в обговоренні названих у цьому списку творів і наукових праць.

Усі відгуки і зауваження просимо надсилати до Комітету на адресу: 250005, Київ-5, вул.Горького, 51.

Спорт

На святі у Сергія Бубки

Минулої неділі в Донецькому палаці спорту «Дружба» відбувся сьомий міжнародний турнір легкоатлетів «Зірки жердини», в якому взяли участь десять найсильніших спортсменів з Росії, США, Франції, Німеччини та України.

Знову переможцем став видатний український атлет, багаторазовий рекордсмен світу, олімпійський та світовий чемпіон донеччанин Сергій Бубка. Щоправда, рекордна висота 6 метрів 16 сантиметрів цього разу йому не підкорилася, але нашій зірці вистачило для перемоги й результату 5.90.

Сергій Бубка зробив черговий яскравий подарунок рідному місту.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

На останніх хвилинах

Хокеїсти київського «Сокола», які перебазувалися до Палацу спорту, знову порадували численних прихильників. Приймаючи новосибірський «Сибір», кияни виграли — 2:1. Нагадаю, що на минулу суботу «Сокіл», провівши десять ігор на другому етапі чемпіонату МХЛ, не поступився в жодному. У його активі шість перемог і чотири нічиї.

У зустрічі проти сибіряків українська команда виявила неабиякі бійцівські якості та волю до перемоги. «Сокіл» спершу поступався 0:1, але потім влучні кидки Бобровникова та Гончаренка досягли мети. Заслужена перемога до київських хокеїстів прийшла під завісу поєдинку.

Знову про суддівство

Відбулися чергові матчі чемпіонату країни з баскетболу серед чоловічих клубів вищої ліги. 26 січня. «Шахтар» — «Будівельник-Хорда» — 93:94. 27 січня. «Азовмаш» — «Нафтохім» — 102:120, «БІПА-Мода» — ЦСКА — 98:95, СК «Миколаїв» — «Київ-Баскет» — 116:130. 28 січня. «Азовмаш» — «Будівельник-Хорда» — 107:135, СК «Миколаїв» — ЦСКА — 91:101, «Львівська політехніка» — «Феро» — 120:112, «БІПА-Мода» — «Київ-Баскет» — 100:99.

Знову гостро стала проблема суддівства. Неприємний інцидент стався в Донецьку. По завершенні зустрічі місцевого «Шахтаря» з чемпіоном країни гравець команди господарів Олег Погорєлов вдарив арбітра з Харкова Олександра Бабушкіна. Зрозуміло, що то був негідний вчинок. Але, кажуть, що на останніх секундах поєдинку суддя припустився помилок, які вплинули на результат.

А я на власні очі бачив, як харківський арбітр Василь Зозуля та його юний помічник Сергій Чебишев «відкручували голови» спортсменам «Київ-Баскета» в одеському поєдинку проти «БІПА-Моди». Ще напередодні цієї зустрічі, коли прибув до Одеси, наставник іншої київської команди — ЦСКА — Анатолій Ніколаєв скаржився мені на упереджені дії того харківського дуету у їхньому двобої з одеситами. Але то — розповіді. А наступного дня сам переконався в елементарній суддівській упередженості.

Дивує й те, що комісаром зустрічі «БІПА-Мода» — «Київ-Баскет», одного з ключових у чемпіонаті, чомусь був одесит Леон Флігельман. Він же — голова Асоціації арбітрів. Невже не знайшлося авторитетного спеціаліста з третього міста? Що ж, правильно кажуть: своя рука — владика!

Після зустрічі до засмученого головного тренера киян Андрія Підковирова підійшло зо два десятки одеситів. Були серед них колишні гравці, тренери, судді, щоб висловити співчуття. Гадаю, коментарі зайві.

Тепер у чемпіонаті настає тривала перерва. Національна збірна завтра вирушає до Об'єднаних Арабських Еміратів, де тренуватиметься і візьме участь у представницькому турнірі. Повернувшись додому, наші баскетболісти продовжать підготовку до відбіркового матчу чемпіонату Європи, який мають зіграти 28 лютого в Софії проти збірної Болгарії.

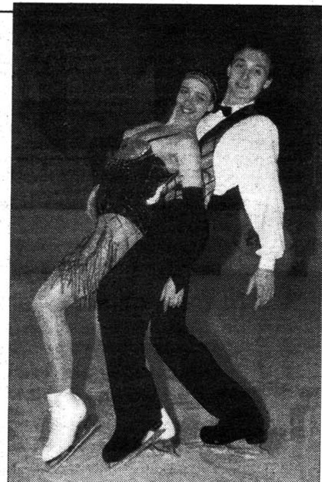
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Теніс. Відкритий чемпіонат Австралії. Фінальні поєдинки. Жінки. Моніка Селеш (США) — Анке Хубер (Німеччина) — 6:4, 6:1. Чоловіки. Борис Беккер (Німеччина) — Андре Агассі (США) — 6:2, 6:4, 2:6, 6:2.

Щасливий софійський лід

Ми вже повідомляли про грандіозну перемогу в чемпіонаті Європи одеського фігуриста В'ячеслава Загороднюка. Можна вважати, що софійський лід був щасливий і для одеського подружжя Ірини Романової та Ігоря Ярошенка, які стали бронзовими призерами у змаганні танцювальних пар. Щиро вітаємо земляків з європейським успіхом!

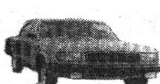
На знімку: бронзовий призер чемпіонату Європи з фігурного катання, український танцювальний дует — Ірина Романова та Ігор Ярошенко.

РЕАЛИЗУЕТ СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ

АВТОИНВЕСТСТРОЙ

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

УАЗ 31512, 31514/ЛЮКС, 3741/ ПРОМТОВАР. 3909/ ФЕРМЕР, 3303, 330318/ТЕНТ, 3962/САНИТАРНЫЙ, 2206/МИКРОАВТОБУС

ВАЗ 21043, 21053, 2106, 21061, 2107, 21083, 21093, 21099, 21213 "ТАЙГА"

ГАЗ 3102/ЛЮКС, 31022/УНИВЕР, 31023/САНИТАРНЫЙ, 31029-51,31029

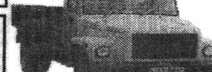
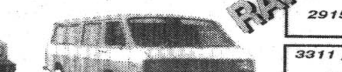
АЗЛК 2141, 23352 /ПИКАП

ИЖ 2715/ГРУЗОВОЙ, 27151/ПИКАП, 27156/ГРУЗОПАССАЖИР, 21251/КОМБИ, М-412 ИЭ

ЗАЗ 1102 "ТАВРИЯ", 1105/5 ДВЕРЕЙ

ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ

ГАЗ 33021/ГАЗЕЛЬ, 3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ, 4301/ГР.ДИЗЕЛЬ, 4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ

RAF 22038 /ПАССАЖИРСКИЙ, 22038-02 /ЛЮКС, 2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ, 2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ, 33111 /ГРУЗОВОЙ, 2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ, 2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

СО СКЛАДА В КИЕВЕ В ЛЮБОМ КОЛИЧЕСТВЕ (от 1 тонны и выше)

- ☑ Какао-порошок (США, Индонезия) .... 165 000 крб./кг
- ☑ Арахис (Китай) .... 260 000 крб./кг
- ☑ Изюм (Иран, Турция) .... 247 000 крб./кг
- ☑ Шоколадная глазурь .... 550 000 крб./кг
- ☑ Кондитерская глазурь .... 350 000 крб./кг

Возможна доставка по Украине.

Т.: (044) 462-57-40, 462-57-39, 462-57-38, 462-57-37.
Мелкооптовая торговля т. (044) 462-51-40.
Представительство во Львове (0322) 42-14-61.

Украинский промышленно-инвестиционный концерн предлагает со склада в Киеве :

В широком ассортименте запасные части и стекла к автомобилям ГАЗ, ЗИЛ, УАЗ, ИЖ, Волга, Москвич, РАФ

Для крупнооптовых покупателей предусмотрена система скидок.

Тел. в Киеве: (044) 462-58-08 (многоканальный), 462-54-70, 561-44-00. Розничная продажа 561-44-83

Поршневая группа

(гильза, поршень, палец, кольца, вкладыши, прокладки)

ДЛЯ АВТОМОБИЛЕЙ...

КамАЗ, МАЗ, КрАЗ, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, ИКАРУС, УАЗ, ГАЗ-24, Москвич-412, ВАЗ, ЗАЗ, ГАЗ-21

...И СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ

Т-150, МТЗ-80, -82, ДТ-75, «Дон», «Нива», «Колос», для двигателей: Д-240, СМД-14, -18, -20, -22, -31, -60

ЗАПЧАСТИ для ГАЗ-53: коленвал, диск сцепления ведомый, корзина сцепления, распредвал.

ЗАПЧАСТИ для КамАЗа: выжимной подшипник.

***Плунжерные пары, распылители, форсунки* для МАЗ, СуперМАЗ, КамАЗ, КрАЗ, Т-150.**

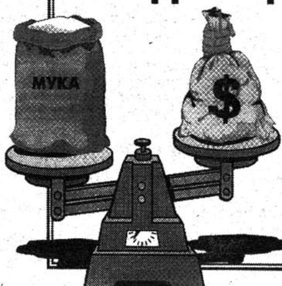
Оформление и отгрузка за 10 минут!
КМП «ЭВО», Киев, ул. Улитина, 43 (Святошино)

Тел. (044) 452-1215, 450-9195 (с 9.00 до 17.00)

Брокеры Украинской аграрной биржи предоставляют высококвалифицированные услуги в сфере

ПРОДАВЕЦ — ПОКУПАТЕЛЬ

- конфеденциальность
- профессионализм
- юридические гарантии

Дополнительная информация по телефону
(044) 228-45-86
(044) 228-37-51
(044) 228-30-17
факс (044) 228-01-52

Асоціація **ПАЛЛАДА**

зі складу в Києві та на замовлення реалізує:

- легкові автомобілі; **ВАЗ** (у т.ч. **"Нива-Тайга"), ІЖ, "Москвич"**;
- **УАЗ, ГАЗ і РАФ** будь-яких модифікацій;
- автобуси **ЛАЗ, ПАЗ, КАвЗ;**
- вантажні автомобілі: **КамАЗ, МАЗ, ЗІЛ, КрАЗ та** спецтехніку.

Приймаємо на реалізацію:
пальне та сільгоспродукцію;
Можливий бартер на автомобілі.

Всі автомобілі забезпечуються пальним безкоштовно

Телефони в Києві:
441-43-03; 441-41-81; 441-41-39.
Адреса: пр.Перемоги, 44, 6-й поверх.

Официальное представительство
СУКРЕМЛЬСКОГО ЧУГУНОЛИТЕЙНОГО ЗАВОДА
Кронтиф-Киев
Реализует
Трубы чугунные канализационные
ЧК-50,ЧК-100,ЧК-150 диаметром 50, 100, 150 мм
И ФАСОННЫЕ ЧАСТИ К НИМ
Тел. в Киеве (044) 452-27-97, 452-28-29
В Херсоне (0552) 53-13-33

АО «Агротехсбыт»
реализует и обменивает:
автошины
для сельскохозяйственной техники,
дизель- электростанции.
Тел.: (044) 211-41-79, 213-89-19.

САМЫЙ КРУПНЫЙ СКЛАД
запасных частей к болгарским погрузчикам
● около **200** наименований з/ч по каталогам "БАЛКАНКАРА"

- авто- и электропогрузчики
- электроштабелеры ЕВ 818.56
- электротельферы цепные и канатные
- тележки гидравлические (2 т)

●● Ремонт и сервисное обслуживание автопогрузчиков
●●● Приобретем б/у автопогрузчики

Луганск:
348017, Луганск, ул. Цимлянская, 2
Факс: (0642) 54-03-45
Тел.: 54-70-72, 54-01-02, 54-00-71

Тернополь:
Тел./Факс: (03522) 2-52-59

Арбитражный суд г. Харькова (ул. Сумская, 64) возбудил дела о банкротстве:

дело № 2674/5-54 на ООО МП «ТНП» (г. Харьков, пр. Гагарина, 98, р/с 467308 Краснозаводской УАК ПИБ г. Харькова);

дело № 276353/54 на НТЦ «Агропищепром» (г. Харьков, Красношкольная набережная, 24) р/с 000467004 в Проектном отд. УАК ПИБ г. Харькова, МФО 351555.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражним судом Закарпатської області (адреса суду: м. Ужгород, пл. Народна, 4) порушено справу про банкрутство № 99/7 від 29.11.95 року на СМП у формі ТОВ «Крок» (юридична адреса: м. Ужгород, вул. Робоча, 6), директор: Веселовський Рамуальд Францович. Банківські рахунки: р/р 468 539 банк «Закарпатський», та валютний р/р 070025 банк «Закарпатський».

Оголошення дається з метою виявлення інших кредиторів.

Арбітражним судом Закарпатської області (м. Ужгород, пл. Народна, 4), порушено справу про банкрутство № 83/7 від 23.10.1995 р. ТОВ "Діловий світ", юридична адреса: Закарпатська обл., Ужгородський р-н, с. Дравці, вул. Урожайна, 7). Р/р № 4672033 Лісбанк, директор Барабаш Е. Г., для виявлення інших кредиторів.

Информация о дополнительном выпуске акций

открытого акционерного общества «Страховая компания «Оранта-Донбасс»

А. Характеристика эмитента

Полное фирменное наименование: открытое акционерное общество «Страховая компания «Оранта-Донбасс».

Сокращенное наименование: ОАО СК «Оранта-Донбасс».

Местонахождение: 340100, Украина, г. Донецк, ул.50-летия СССР, 149.

Телефон: 37-85-17, 35-84-10. Факс: 37-86-14.

Открытое акционерное общество «Акционерная страховая компания «Оранта-Донбасс» (далее — компания) создано 27 сентября 1994 года на основании распоряжения Кабинета министров Украины от 14 июня 1994 г. № 438-р и приказа Фонда государственного имущества Украины от 25 августа 1994 года № 528 «О реорганизации НАСК «Оранта» путем выделения из Национальной акционерной страховой компании «Оранта» Донецкой областной дирекции НАСК «Оранта».

Учредителем компании является Донецкое региональное отделение Фонда государственного имущества Украины.

Компания переименована в открытое акционерное общество «Страховая компания «Оранта-Донбасс» в процессе ее приватизации, согласно решению общего собрания акционеров от 19 апреля 1995 года (протокол № 1).

Целью деятельности компании является получение прибыли путем предоставления услуг по страховой защите здоровья и жизни граждан, имущественных интересов физических и юридических лиц, а также осуществление финансовой деятельности в пределах, установленных действующим законодательством Украины.

Предметом деятельности компании является проведение страхования, перестрахования и осуществление финансовой деятельности в пределах, определенных Декретом Кабинета министров Украины «О страховании».

Уставный фонд компании составляет 14 481 050 000 карбованцев, который разделен на 579 242 простые именные акции номинальной стоимостью 25 000 карбованцев каждая.

Среднесписочная численность работающих за 9 месяцев 1995 года — 2 285 человек.

Исполнительным органом компании является правление.

Руководящие должностные лица компании:

— Волкодав Григорий Андреевич — председатель правления, образование высшее, квалификация — инженер-экономист, производственный стаж — 29 лет.

— Ширяева Маргарита Николаевна — главный бухгалтер, образование высшее, квалификация — экономист, производственный стаж — 31 год.

Компания оказывает страховые услуги на территории Украины на основании лицензий Укрстрахнадзора № 598/580 от 19 октября 1994 г. и 598/580-1 от 8 августа 1995 г.

Б. Данные об эмиссии ценных бумаг

Решение о дополнительном выпуске акций принято на общем собрании акционеров 28 ноября 1995 года (протокол № 3).

Финансовые ресурсы, привлеченные от эмиссии, будут использованы для расширения возможностей компании по дальнейшему развитию страховой деятельности и страховой защите здоровья и жизни граждан, имущественных интересов физических и юридических лиц.

Планируемый объем эмиссии — 5 420 758 (пять миллионов четыреста двадцать тысяч семьсот пятьдесят восемь) именных акций номинальной стоимостью 25 000 (двадцать пять тысяч) карбованцев каждая на общую сумму 135 518 950 000 (сто тридцать пять миллиардов пятьсот восемнадцать миллионов девятьсот пятьдесят тысяч) карбованцев, в том числе:

5 364 758 (пять миллионов триста шестьдесят четыре тысячи семьсот пятьдесят восемь) простых акций на сумму 134 118 950 000 (сто тридцать четыре миллиарда сто восемнадцать миллионов девятьсот пятьдесят тысяч) карбованцев;

56 000 (пятьдесят шесть тысяч) привилегированных акций на сумму 1 400 000 000 (один миллиард четыреста миллионов) карбованцев.

Предполагается выпустить простые именные акции серии В-І с № 579243 по № 5944000 и привилегированные именные акции серии В-ІІ с № 5944001 по № 6000000.

Срок подписки на акции — с 15 января по 15 июля 1996 года. Место проведения подписки — правление компании, 340100, г. Донецк, ул.50-летия СССР, 149.

Акции приобретаются за наличный и безналичный расчет по курсовой стоимости, которая может меняться ежедневно в зависимости от спроса, но не ниже их номинальной стоимости. Акции продаются юридическим и физическим лицам путем открытой продажи. Акции оплачиваются в национальной валюте Украины. Стоимость акций оплачивается полностью в день их приобретения.

После полной оплаты стоимости акций и регистрации выпуска в Министерстве финансов Украины эмитент выдает сертификаты, удостоверяющие право на владение акциями.

Акционеры компании имеют право на первоочередное приобретение акций данной эмиссии. Работникам компании предоставляются льготы на приобретение ими акций по номинальной стоимости в первоочередном порядке.

В случае, когда подписка на акции превышает запланированный объем, общее собрание акционеров или уполномоченный им орган в установленном законодательством порядке может принять или отклонить лишнюю подписку.

В случае отклонения сверхплановой подписки (с конца списка) внесенные средства возвращаются в течение 30 дней со дня принятия соответствующего решения.

В том случае, если акции на предполагаемую сумму эмиссии реализованы не будут, регистрация производится на сумму фактической реализации.

Выплата дивидендов осуществляется по итогам года за счет прибыли, остающейся в распоряжении компании после уплаты налога и других обязательных платежей, в порядке и сроки по решению общего собрания акционеров.

Эмитент не пользуется услугами торговца ценными бумагами.

В. Перечень и результаты предыдущих эмиссий

Первая эмиссия акций проводилась с 17 января по 16 марта 1995 года согласно свидетельству о регистрации выпуска ценных бумаг от 24 октября 1994 года № 122/1/94 Главного финансового управления Донецкого облисполкома путем льготной продажи акций за приватизационные имущественные сертификаты и собственные денежные средства в соответствии с Положением о применении способов приватизации имущества государственных предприятий.

Было выпущено 161 642 простых именных акций серии А номинальной стоимостью 25 000 карбованцев каждая на общую сумму 4 041 050 000 карбованцев.

Всего было продано на льготных условиях 128 345 акций на сумму 3 208 625 000 карбованцев, 33 297 акций на сумму 832 425 000 карбованцев осталось в собственности государства.

Кроме того, по решению общего собрания акционеров от 29 августа 1995 года и согласно свидетельству о регистрации выпуска ценных бумаг от 25 сентября 1995 года № 385/1/95, выданному Министерством финансов Украины, проведена дополнительная эмиссия акций в связи с индексацией основных фондов на основании приказа Министерства финансов Украины от 30 июня 1995 года № 110.

Дополнительно выпущено простых именных акций серии Б на сумму индексации основных фондов в количестве 417 000 штук номинальной стоимостью 25 000 карбованцев каждая на общую сумму 10 440 000 000 (десять миллиардов четыреста сорок миллионов) карбованцев. Из общего количества 331 567 акций на сумму 8 289 175 000 (восемь миллиардов двести восемьдесят девять миллионов сто семьдесят пять тысяч) карбованцев распределено между работниками компании и лицами, имевшими право на приобретение акций на льготных условиях. 86 033 акции на сумму 2 150 825 000 (два миллиарда сто пятьдесят миллионов восемьсот двадцать пять тысяч) карбованцев остались в собственности государства.

Г. Факторы риска, связанные с видом деятельности

Гибель или повреждение сельскохозяйственных культур в результате засухи, недостатка тепла, излишнего увлажнения, вымокания, выпревания, заморозков, вымерзания, града, ливня, бури, урагана, наводнения, в результате необычных для данной местности метеорологических или иных природных условий, а также от болезней, вредителей растений и пожара;

гибель (падежи, вынужденный забой или уничтожение) животных, птиц, пчелиных семей в результате стихийных бедствий, инфекционных болезней и пожара;

гибель или повреждение строений в результате наводнения, бури, урагана, града, ливня, действия подпочвенных вод, удара молнии, землетрясения, просадки, пожара, взрыва и аварий;

несчастные случаи, происшедшие на транспорте (автомобильном, железнодорожном, воздушном, морском);

производственные аварии и катастрофы;

несвоевременный возврат кредитных средств заемщиками;

решения правительственных органов, препятствующие образованию прибыли, включая регулирование цен на оказание услуг населению;

военные действия и конфликты.

---

29 лютого 1996 року о 14 годині відбудуться загальні збори акціонерів відкритого акціонерного товариства «Дніпрошина»

РОЗПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт дирекції про фінансово-господарську діяльність товариства за 1995 р. та план діяльності на 1996 р.

2. Доповідь ревізійної комісії про результати проведених перевірок у 1995 р. та висновки з річного звіту та балансу товариства.

3. Затвердження річних результатів діяльності товариства, доповіді та висновків ревізійної комісії, порядку розподілу прибутку за 1995 р.

4. Затвердження плану роботи товариства та кошторисів розподілу прибутку на 1996 р.

5. Внесення і затвердження змін до статуту товариства.

Запрошуємо акціонерів відкритого акціонерного товариства «ДНІПРОШИНА» взяти участь у зборах. З питань участі у зборах необхідно звернутися за телефонами 98-34-65, 98-34-85 або безпосередньо до відділу цінних паперів товариства.

Збори акціонерів відбудуться у палаці культури «Шинник». Їхати: автобусами №№ 45, 64, 33, 32; тролейбусами №№ 6, 9; трамваями №№ 12, 16 до зупинки «Палац культури «Шинник». При собі мати паспорт і депозитне свідоцтво.

У номер

● *Київ*

Готуємося до надмарафону

У квітні виповниться десять років Чорнобильській катастрофі — незагойній рані на тілі людства.

Серед заходів, передбачених у зв'язку з річницею трагедії, — проведення вже традиційного міжнародного надмарафону «Київ—Славутич-96» та славутського марафону. У ньому візьмуть участь як надмарафонці-професіонали, так і любителі — представники країн близького й далекого зарубіжжя. Програма забігу має ще більше привернути увагу міжнародної громадськості до проблем зони ЧАЕС, вона спрямована на пропаганду методів виживання за сучасних екологічних умов та здорового способу життя.

У підготовці надмарафону вагому організаційну підтримку надають Комісія Верховної Ради з питань Чорнобильської катастрофи і керівництво ЧАЕС.

Один плюс один буде один

Минулої суботи в Києві відбулася нарада керівних структур громадського об'єднання «Нова Україна» та двох партій — Трудового Конгресу і ПДВУ. Йшлося про підготовку до призначеного на кінець лютого об'єднавчого з'їзду, де на базі названих повинна утворитися нова потужна центристська партія. Питання про об'єднання здається остаточно вирішеним, але деякі пункти залишаються дискусійними. Приміром, як партія називатиметься й хто буде її лідером. Останнє є вельми важливим — з огляду на те, що нова партія, судячи з усього, не збирається програвати у майбутніх виборах, в тім числі — президентських.

● *Харків*

Вогнеборці проти розлучення

Виводити пожежну охорону зі структури МВС нині недоцільно, заявив на прес-конференції у Харкові заступник міністра внутрішніх справ України Леонід Бородич.

«Слід підходити до цього по-державному, — сказав він. — За статистикою зі 100 пожеж 70 мають кримінальну основу. До того ж у МВС і пожежної охорони спільна матеріально-фінансова база».

Нині готується указ Президента України щодо передання пожежної охорони створюваному міністерству надзвичайних ситуацій, повідомив «Інтерфакс-Україна».

● *Москва*

Софія Ротару — жінка року. В Росії

За підсумками соціологічного опитування, проведеного щотижневиком "Московские новости" серед жителів Росії, Софія Ротару увійшла до п'ятірки «жінок року», пропустивши поперед себе лише Аллу Пугачову, Ірину Хакамаду, Майю Плисецьку і Еллу Памфілову. Як повідомляє газета «Крымские известия», популярність співачки по-своєму оцінила і ялтинська влада. Народна артистка України і СРСР отримала дозвіл на спорудження гаража поряд зі своїм будинком.

● *Крути*

З болем про минуле

Громадськість Чернігівщини, Сумщини, Львівщини, Івано-Франківщини, Рівненщини, Києва та інших міст і сіл України вшанувала пам'ять юнаків-ліцеїстів, студентів, які 29 січня 1918 року стали на захист Батьківщини і загинули в нерівному бою.

Поблизу станції Крути відбулися панахида, мітинг-реквієм. Лейтмотив виступів представників партій, громадських організацій, народного депутата Мирослава Горбатюка — заклик до консолідації всіх суспільних сил задля миру і злагоди в Україні.

Виставки

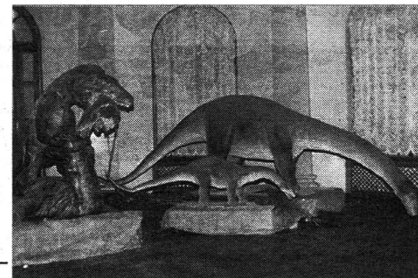
Обережно! Динозавр

Ще б пак! Велетенські монстри не лише рухаються, крутять головами та хвостами — з роззявлених пащ безперестанку лине гучний рев. Вони, динозаври, різні. Скажімо, апатозавр — монстр добрий, травоїдний, а ось тиранозавр — хижий. Рештки найзлішого доісторичного звіра знайшли в американському штаті Юта. Ось і ютараптором нарекли. Але малечі, батьки яких таки придбають за 400 тисяч квиток, годі лякатися. Адже це всього-на-всього виставочне шоу.

Підготували його американські вчені, інженери та дизайнери завдяки секретам палеонтології, науки, яка досліджує вимерлі організми й розвиток світу, та новітній японській технології. До речі, кияни, котрі протягом наступних двох місяців завітають на виставку «Повернення динозаврів» у Міжнародному центрі культури та мистецтва, стануть першими спостерігачами життя Мезозойської ери серед мешканців країн СНД. Для дітей-сиріт та постраждалих від Чорнобильської катастрофи обіцяють безплатні відвідини.

А дорослих скептиків, звичайно, насамперед цікавить: фантазія це чи наука? Юрій Бабурін, представник у СНД Датського науково-дослідного інституту та об'єднання виставок «United Exhibits» гарантує на 90 %, що саме такий вигляд мали динозаври 160 мільйонів років тому. Усе — форма, колір і навіть зуби — суперсучасні комп'ютери відтворили за кістками, віднайденими в Північній та Південній Америці, Монголії. Отож, фантазія це чи наука? Науково обгрунтована фантазія.

Олександра КУЧЕРЯВА.
Фото Укрінформу.

Узаконені шпаргалки

На Міжнародному книжковому ярмарку, що працюватиме 30 січня — 1 лютого у Запоріжжі, можна придбати хоч лантух... шпаргалок. На всі сто «узаконених», адже привезе їх Центр підготовки абітурієнтів з Донецька.

Але, можливо, після відвідин ярмарку не захочеться далі жити «по шпорі». Бо потрапите у море книг. За словами Анатолія Гужви, директора фірми «Інтербук-Хортиця», яка є організатором заходу (і, до речі, одним із спонсорів лотереї «Голос України-96»), понад 140 книговидавничих фірм України, Росії, Білорусі, Молдови та Прибалтики привезуть до 7 тисяч найменувань видань.

Ось так тихцем відходить мода видавців на еротичне чтиво, і дедалі більше уваги звертають вони на навчально-пізнавальну, історико-культурну літературу. А ціни не кусатимуться, бо книги продаватимуть без торговельної націнки.

Отож, коли ви «заразилися» любов'ю до книги, не хвилюйтеся: нинішнього року «ліки» продаватимуть на міжнародних книжкових ярмарках наприкінці березня у Харкові, у травні — в Ялті, потім — у Євпаторії, Одесі, Києві.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.
Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Премії

«Берег надії» — у Миколи Негоди

Відомий український поет Микола Негода, автор національної пісні-реквієму «Степом, степом», став лауреатом щорічної обласної премії "Берег надії" імені Василя Симоненка. Літературно-публіцистичну премію засновано обласною Радою народних депутатів та облдержадміністрацією для заохочення професійних і непрофесійних літераторів, журналістів. Миколу Негоду удостоєно Симоненківської премії за збірку поезій "Чорний бiль" та драматичну поему «Гетьман».

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Конкурси

Рай у курені

Лише з милим. Цю відому приказку намагалися довести організатори конкурсу молодих пар під назвою «З милим рай і в курені», що відбувся в Будинку культури села Куцеволівки Онуфріївського району. Оригінальний сценарій, сценки з родинного побуту, різноманітні житейські колізії, переспівані концертними номерами, стали справжнім святом для односельців, які прийшли подивитися на дійство. А наприкінці учасники конкурсу отримали цінні подарунки від фермерів Григорія Журавля, Івана Полового та профспілкового комітету місцевого колгоспу «Дніпро».

Микола ВОЛОК.
Кіровоградська область.

РІВЕНЬ СТАВОК по депозитних вкладах в АТ «Градобанк» станом на 30.01.1996 року

У національній валюті (для юридичних осіб, min вклад 1,0 млрд. крб.)

Строк, днів		5—10	10—20	20—30	60	90
Річна ставка, %	1 млрд.	—	—	65	75	80
	від 5 млрд.	—	45			
	понад 10 млрд.	35	50	70	80	85

У ВКВ (для юридичних і приватних осіб, min вклад $ 1000, DEM 1500)

Строк, місяців	1	2	3	4	6	12
Річна ставка, %	8	8,5	9	9,5	11	12,5

Відсотки у національній валюті та у ВКВ нараховуються і виплачуються щомісячно філіями «Градобанку» по всій території України за місцем укладання угоди.

Телефони для довідок: (044) 216-59-50; 212-13-60; 267-10-38; 244-70-53.

«ПЕР ГЮНТ» НА УКРАЇНСЬКО-НОРВЕЗЬКИХ ПУАНТАХ

Ім'я Вадима Писарєва промовляє саме за себе. Народний артист України, художній керівник балету Донецького оперного театру, соліст провідних балетних труп Німеччини, Франції, США і Канади, лауреат найпрестижніших міжнародних конкурсів. Всесвітня Рада ЮНЕСКО й Міжнародна академія танцю визнали його кращим танцівником 1995 року. Його запрошено до трупи «Зірки світового балету» на відзначення 3000-ліття Єрусалима.

Схоже, «зіркова хвороба» — загроза не для цієї зірки. Вадим пробує себе у дедалі нових іпостасях. Він навчається на балетмейстерському відділенні Української академії танцю на курсі Анатолія Шекери і задумує грандіозний проект — спільну українсько-норвезьку постановку балету «Пер Гюнт» за драмою Генріка Ібсена на музику Едварда Гріга. Пропозицію підтримала Норвезька академія мистецтв, і нині під егідою посольства Королівства Норвегії в Україні та Мінкультури почалася робота. Оформлення майбутнього спектаклю взяв на себе художник Національної опери Анатолій Іконников, а музичний бік — головний диригент Донецького театру опери і балету Тарас Микитко. Прем'єра має відбутися у жовтні в Донецьку, в листопаді — у Києві, а 8 лютого 1997 року — в Осло.

Писарєв планує для своїх гладачів ще один сюрприз — запрошувати на партії у виставі солістів провідних театрів світу.

Юліана ШЕВЧУК.

Народний календар

Узимку шумить ліс — на сніг.

Сніг лапатий — на відлигу.

Білі хмари взимку — на вітер, сині — на тепло.

Снігур цвірінькає — на метелицю.

Ворони взимку кружляють у повітрі — перед снігом.

Коли собака качається по землі, буде вітер або хуртовина.

Коли кіт ховається в тепле, буде великий мороз.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 331925.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311018.